

ردیف	شماره سؤال	شماره نکته‌ی بستی جمع بندی	قوانین و مقررات مهم
۱	۱	شماره ۶۱- صفحه ۳۹۳	ماده ۵۳ ق.م- صفحه ۷۱۰
۲	۲	شماره ۹۲- صفحه ۳۹۵	ماده ۸۴ ق.م- صفحه ۷۱۱
۳	۳	شماره ۱۱۳- صفحه ۳۹۷	ماده ۱۸۸ ق.م- صفحه ۷۱۶
۴	۴	شماره ۲۵۴- صفحه ۴۰۷	
		شماره ۲۵۶- صفحه ۴۰۷	
۵	۵		ماده ۹۸۸ ق.م- صفحه ۷۵۰
۶	۶		ماده ۲۲۶ ق.م- صفحه ۷۱۷
۷	۷	شماره ۵۱۴- صفحه ۴۲۱	ماده ۵۸۷ ق.م- صفحه ۷۳۷
۸	۸	شماره ۴۷۷- صفحه ۴۲۰	ماده ۵۵۳ ق.م- صفحه ۷۳۶
		شماره ۴۷۸- صفحه ۴۲۰	
۹	۹	شماره ۳۵۶- صفحه ۴۱۳	
۱۰	۱۰	شماره ۲۸۷- صفحه ۴۰۹	
		شماره ۲۸۸- صفحه ۴۰۹	
۱۱	۱۱	شماره ۵۸۵- صفحه ۴۲۵	
۱۲	۱۲		ماده ۶۸۰ ق.م- صفحه ۷۴۰
۱۳	۱۳	شماره ۴۱۶- صفحه ۴۱۷	ماده ۴۹۶ ق.م- صفحه ۷۳۱
۱۴	۱۵		مواد ۳۲۰ و ۳۲۱ ق.م- صفحه ۷۲۲
۱۵	۱۶	شماره ۲۵۴- صفحه ۴۰۷	ماده ۱۱۵۴ ق.م- صفحه ۷۵۴
۱۶	۱۷	شماره ۶۴۵- صفحه ۴۲۸	ماده ۸۳۰ ق.م- صفحه ۷۴۵
۱۷	۱۸		مواد ۱۲۸۲ و ۱۲۸۳ ق.م- صفحه ۷۵۷
۱۸	۱۹		ماده ۹۳۶ ق.م- صفحه ۷۴۸

ردیف	شماره سؤال	شماره نکته‌ی بسته‌ی جمع بندی	قوانین و مقررات مهم
۱۹	۲۱	شماره ۲۱۲-صفحه ۲۴۲	
۲۰	۲۴	شماره ۴۷۸-صفحه ۲۵۹	ماده ۳۱۹ ق.آ.د.م- صفحه ۶۳۷
۲۱	۲۶	شماره ۱۹۷-صفحه ۲۴۱	ماده ۱۰۰ ق.آ.د.م- صفحه ۶۲۷
		شماره ۱۹۸-صفحه ۲۴۱	
۲۲	۲۷	شماره ۵۷۹-صفحه ۲۶۶	
۲۳	۲۹		ماده ۱۱۰ ق.آ.د.م- صفحه ۶۲۹
۲۴	۳۳		ماده ۱۴۰ ق.آ.د.م- صفحه ۶۳۰
۲۵	۳۴	شماره ۷۳۸-صفحه ۲۷۷	
۲۶	۳۶	شماره ۳۴۱-صفحه ۲۵۰	ماده ۱۸۴ ق.آ.د.م- صفحه ۶۳۲
		شماره ۳۴۳-صفحه ۲۵۰	
۲۷	۳۷	شماره ۵۹۱-صفحه ۲۶۷	ماده ۴۳۴ ق.آ.د.م- صفحه ۶۴۴
		شماره ۵۹۲-صفحه ۲۶۷	
		شماره ۵۹۳-صفحه ۲۶۷	
۲۸	۳۸	شماره ۶۳۴-صفحه ۲۷۰	
۲۹	۴۰	شماره ۸۴۷ ، صفحه ۲۸۶	ماده ۷۵ ق.آ.د.م- صفحه ۶۵۷
۳۰	۴۱	شماره ۵۳-صفحه ۳۰۳	مواد ۳ و ۵ ق.ت- صفحه ۶۶۳
۳۱	۴۲	شماره ۸۱۲-صفحه ۳۶۹	ماده ۳۸۸ ق.ت - صفحه ۶۹۷
۳۲	۴۳		ماده ۱۳۶ ل.ا.ق.ت - صفحه ۶۷۲
۳۳	۴۶	شماره ۷۳۵ بند ۴-صفحه ۳۶۲	ماده ۳ مکرر ق.ت - صفحه ۶۹۳
۳۴	۴۸	شماره ۱۶۵-صفحه ۳۱۱	
		شماره ۴۰۷-صفحه ۳۳۳	
۳۵	۴۹		ماده ۱۲۵ ل.ا.ق.ت - صفحه ۶۷۱
۳۶	۵۰	شماره ۱۶۵-صفحه ۳۱۱	
۳۷	۵۱		ماده ۱۳۲ ل.ا.ق.ت - صفحه ۶۷۱

ردیف	شماره سؤال	شماره نکته‌ی بسته‌ی جمع بندی	قوانین و مقررات مهم
۳۸	۵۲	شماره ۷۵۹-صفحه ۳۶۴	ماده ۱۹ ق.ص.ج - صفحه ۶۹۴
۳۹	۵۳	شماره ۸۸۳-صفحه ۳۷۷	ماده ۴۱۶ ق.ت - صفحه ۶۹۹
۴۰	۵۵	شماره ۳۶۵-صفحه ۳۲۹	ماده ۱۴۰ ق.ت - صفحه ۶۷۲
		شماره ۴۲۴-صفحه ۳۳۵	
۴۱	۵۶	شماره ۴۱۰-صفحه ۳۳۴	
۴۲	۵۷	شماره ۸۶۴-صفحه ۳۷۵	
۴۳	۵۹		ماده ۵۰۰ ق.ت - صفحه ۷۰۱
۴۴	۶۳	شماره ۱۸۶-صفحه ۴۵۲	
۴۵	۶۴	شماره ۱۵۲-صفحه ۴۵۰	
		شماره ۱۵۳-صفحه ۴۵۰	
		شماره ۱۵۴-صفحه ۴۵۰	
۴۶	۶۸	شماره ۵۷۱-صفحه ۴۷۷	
۴۷	۷۰	شماره ۴۳-صفحه ۴۴۴	
۴۸	۷۱	شماره های ۵۶۰-صفحه ۴۷۶	
		شماره های ۵۶۶-صفحه ۴۷۶	
۴۹	۷۲	شماره ۱۴۲-صفحه ۴۵۰	
۵۰	۷۳	شماره ۳۰۷-صفحه ۴۶۰	
۵۱	۷۴	شماره ۱۵۰-صفحه ۴۵۰	
		شماره ۱۵۱-صفحه ۴۵۰	
		شماره ۱۵۲-صفحه ۴۵۰	
۵۲	۸۰	شماره ۵۳۴-صفحه ۴۷۵	
۵۳	۸۱	شماره ۲۲۵-صفحه ۳۲	ماده ۱۲۵ ق.م.ا - صفحه ۵۱۰
۵۴	۸۲	شماره ۲۹۷-صفحه ۳۸	ماده ۱۴۲ ق.م.ا - صفحه ۵۱۲
۵۵	۸۳	شماره ۵۰۲-صفحه ۵۳	ماده ۲۹۲ ق.م.ا - صفحه ۵۲۴

ردیف	شماره سؤال	شماره نکته‌ی بسته‌ی جمع بندی	قوانین و مقررات مهم
۵۶	۸۴	شماره ۲۸-صفحه ۱۲	ماده ۱۰ ق.م.ا - صفحه ۴۹۴
			ماده ۱۱ ق.م.ا - صفحه ۴۹۴
۵۷	۸۵	شماره ۴۰-صفحه ۱۳۰	ماده ۱۰۳ ق.م.ا - صفحه ۵۰۷
۵۸	۸۶	شماره ۳۹۲-صفحه ۴۵	ماده ۲۱۷ ق.م.ا - صفحه ۵۱۷
۵۹	۸۷	شماره ۱۷۴-صفحه ۲۸	ماده ۶۹ ق.م.ا - صفحه ۵۰۳
۶۰	۸۸	شماره ۱۳۴-صفحه ۲۴	ماده ۵۴ ق.م.ا - صفحه ۵۰۱
۶۱	۸۹	شماره ۱۵۴-صفحه ۲۶	ماده ۶۲ ق.م.ا - صفحه ۵۰۲
۶۲	۹۰	شماره ۸۴۲-صفحه ۷۸	ماده ۵۰۳ ق.م.ا - صفحه ۵۳۸
۶۳	۹۱	شماره ۱۱۲-صفحه ۱۳۳	ماده ۱۲۱ ق.م.ا - صفحه ۵۰۹
۶۴	۹۲	شماره ۲۳۵-صفحه ۳۳	تبصره ماده ۱۲۶ ق.م.ا - صفحه ۵۱۰
		شماره ۲۳۸-صفحه ۳۳	
۶۵	۹۳	شماره ۴۹۲-صفحه ۵۲	تبصره ۱ ماده ۲۹۰ ق.م.ا - صفحه ۵۲۴
۶۶	۹۵	شماره ۱۲۰۴-صفحه ۱۰۸	
		شماره ۱۲۰۵-صفحه ۱۰۸	
		شماره ۱۲۰۶-صفحه ۱۰۸	
۶۷	۹۶	شماره ۴۵۷-صفحه ۴۹	ماده ۲۵۲ ق.م.ا - صفحه ۵۲۰
۶۸	۹۷	شماره ۱۳۰۰-صفحه ۱۱۶	
		شماره ۱۳۰۷ - صفحه ۱۱۷	
۶۹	۱۰۰	شماره ۱۱۲۵-صفحه ۱۰۱	
۷۰	۱۰۱	شماره ۱۹۰-صفحه ۱۴۰	ماده ۵۱ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۵۷
۷۱	۱۰۲	شماره ۹۶۲-صفحه ۲۰۵	ماده ۴۵۰ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۹۵
۷۲	۱۰۳	شماره ۲۳۵-صفحه ۱۴۴	ماده ۷۹ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۵۹
۷۳	۱۰۵	شماره ۸۶۶-صفحه ۱۹۶	ماده ۳۸۳ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۸۸
۷۴	۱۰۶	شماره ۵۹۱-صفحه ۱۷۵	ماده ۲۷۰ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۷۸

ردیف	شماره سؤال	شماره نکته‌ی بسته‌ی جمع بندی	قوانین و مقررات مهم
۷۵	۱۰۷	شماره ۳۳۷-صفحه ۱۵۲	ماده ۱۲۱ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۶۴
۷۶	۱۰۸	شماره ۳۱۸-صفحه ۱۵۰	ماده ۱۱۱ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۶۳
۷۷	۱۰۹	شماره ۸۷۲-صفحه ۱۹۷	ماده ۳۸۹ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۸۹
			تبصره ماده ۲۹۷ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۸۰
۷۸	۱۱۱	شماره ۱۵۶-صفحه ۱۳۶	ماده ۳۰ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۵۵
۷۹	۱۱۲	شماره ۴۶۷-صفحه ۱۶۲	تبصره ۱ ماده ۱۹۰ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۶۹
۸۰	۱۱۳	شماره ۸۹۶-صفحه ۱۹۹	ماده ۴۰۶ ق.آ.د.ک (و تبصره ۲ آن) - صفحه ۵۹۱
		شماره ۸۹۹-صفحه ۱۹۹	
۸۱	۱۱۴	شماره ۹۲۱-صفحه ۲۰۱	ماده ۴۲۰ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۹۲
۸۲	۱۱۵	شماره ۵۲۳-صفحه ۱۶۸	تبصره ماده ۲۲۶ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۷۲
۸۳	۱۱۶	شماره ۷۹۳-صفحه ۱۸۹	ماده ۳۳۵ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۸۴
۸۴	۱۱۷	شماره ۳۰۶-صفحه ۱۴۹	ماده ۱۰۴ ق.آ.د.ک - صفحه ۵۶۲
۸۵	۱۱۸	شماره ۵۵۵-صفحه ۱۷۱	ماده ۲۴۲ ق.آ.د.ک (و تبصره ۱ آن) - صفحه ۵۷۵
۸۶	۱۱۹		ماده ۶۲۶ ق.آ.د.ک - صفحه ۶۱۵
۸۷	۱۲۰	شماره ۲۶۶-صفحه ۱۴۶	

حقوق مدنی

۱- در صورتی که هوشنگ حق انتفاع از ملک خود را به بهروز واگذار کند و سپس بدون اطلاع وی آن را به غیر بفروشد کدام مورد صحیح است؟

- ۱) اعتبار معامله ای که موضوع حق انتفاع است ، منوط به اجازه بهروز است.
- ۲) معامله صحیح است و بهروز فقط میتواند عوض منافع را از هوشنگ مطالبه کند.
- ۳) خریدار در صورتی می تواند از منافع بهره برداری کند که قرارداد حق انتفاع ، فسخ شود.
- ۴) معامله صحیح است ، ولی بهروز منحصر در صورتی می تواند از مال استفاده کند که خریدار به ادامه تصرفات وی راضی باشد.

نکته ۶۱: انتقال موضوع عقد موجد حق انتفاع به غیر، موجب بطلان حق انتفاع نمی شود و فقط منتقل الیه در صورت جهل به وجود چنین حقی برای ثالث، حق فسخ عقد را به دلیل خیار تخلف از شرط ضمنی خواهد داشت.

ماده ۵۳ ق.م- انتقال عین از طرف مالک به غیر موجب بطلان حق انتفاع نمی شود ولی اگر منتقل الیه جاهل باشد که حق انتفاع متعلق به دیگری است اختیار فسخ معامله را خواهد داشت .

۲- کدام مورد در خصوص تولیت مال موقوفه ، صحیح است؟

- ۱) حاکم نمیتواند کسی را که در ضمن عقد ، متولی قرارداده شده است، عزل کند، ولی واقف در صورتی که خیانت متولی ظاهر شود، حق عزل او را دارد.
- ۲) چنانچه در ضمن تعیین متولی برای وقف، شرط مباشرت شده باشد، متولی میتواند وکیل بگیرد یا تولیت را به دیگری تفویض کند.
- ۳) در صورتی که دو نفر به عنوان متولی تعیین شده باشند، در هر حال با فوت هر یک، حاکم شخصی را ضمیمه خواهد کرد.
- ۴) واقف می تواند خود را متولی قرار داده و از منافع موقوفه، مبلغی به عنوان حق تولیت برای خود تعیین کند.

نکته ۹۲: واقف می تواند ضمن عقد وقف خودش یا شخص دیگری را متولی قرار دهد یا اینکه چند نفر را به نحو اجتماع یا استقلال یا ترتیب متولی قرار دهد که در این صورت مطابق قواعد تعدد نمایندگان می گوئیم اصل بر اجتماع است یعنی اگر چند متولی مشخص نماید و ترتیب، استقلال یا اجتماع را مشخص نکرده باشد می گوئیم باید بصورت اجتماعی مدیریت مال موقوفه را برعهده گیرند و تصمیم هر شخصی بدون اذن و اطلاع دیگری غیرنافذ است برعکس حالت استقلال که هریک به صورت انفرادی می توانند تصمیم گیری نمایند.

ماده ۸۴ ق.م- جائز است واقف از منافع موقوفه سهمی برای عمل متولی قرار دهد و اگر حق التولیه معین نشده باشد متولی مستحق اجرت المثل عمل است .

۳- کدام مورد زیر، عقد خیاری محسوب می شود؟

- ۱) واجد خیار تخلف شرط باشد
- ۲) واجد خیار شرط باشد.
- ۳) واجد یکی از خیارات مشترک باشد
- ۴) واجد یکی از خیارات مختص باشد

نکته ۱۱۳: مهم ترین ایراد تعریف عقد در ماده ۱۸۳ آن است که جامع و مانع بودن تعریف لحاظ نشده است و این تعریف فقط شامل عقود عهدی می شود و سایر عقود را در بر نمی گیرد.

ماده ۱۸۸ ق.م - عقد خیار آن است که برای طرفین یا یکی از آنها یا ثالثی اختیار فسخ باشد .

۴- محمد اتومبیل متعلق به ثریا را که برای تعمیر در اختیار او بود، به مبلغ سیصد میلیون ریال به بهروز می فروشد و سپس اتومبیل در ید خریدار، بر اثر سیل تلف می شود در صورت رد معامله ، کدام مورد صحیح است؟

(۱) ثریا می تواند برای مطالبه قیمت اتومبیل ، فقط به بهروز مراجعه کند

(۲) ثریا حق دارد قیمت اتومبیل را به نرخ روز، از محمد یا بهروز مطالبه کند.

(۳) با توجه به اینکه اتومبیل بر اثر سیل تلف شده است، ثریا فقط حق رجوع به محمد را دارد.

(۴) با توجه به اینکه اتومبیل بدون تقصیر بهروز تلف شده است، ثریا فقط حق مطالبه سیصد میلیون ریال را از وی دارد.

نکته ۲۵۴: در صورتی که مال مغضوب چند دست بچرخد، تمامی ایادی حتی در صورت جهل به غصبی بودن مال نسبت به رد عین در مقابل مالک مسؤولیت تضامنی دارند و هریک از آنها نسبت به منافع زمان تصرف خود و ایادی بعدی مسؤول خواهند بود.

نکته ۲۵۶: اگر مال مغضوب در دست یکی از غاصبین تلف شود، النهایه وی مسؤولیت جبران خسارت می باشد اما مالک حق رجوع به تمامی غاصبین را تضامناً دارد ولی اگر از کسی غیر از آنکه مال در ید او تلف شده بود خسارت را بگیرد، وی حق رجوع به متلف را خواهد داشت.

۵- در خصوص ایرانیانی که تابعیت خارجی را تحصیل کنند، کدام مورد صحیح است؟

(۱) تابعیت ایرانی آنان در هر حال زایل میشود.

(۲) موظف هستند ظرف شش ماه ، ترک تابعیت ایران کنند.

(۳) در صورت تایید تابعیت خارجی توسط هیات وزیران، تابعیت ایرانی آنها زایل میشود .

(۴) تابعیت ایرانی آنها باقی است و جز وزارت ، نمایندگی مجلس ، عضویت در شورای نگهبان و قضاوت، اشتغال به مشاغل دولتی دیگر بلامانع است.

ماده ۹۹۸ ق.م - هر کس که اسم خانوادگی او را دیگری بدون حق اتخاذ کرده باشد می تواند اقامه دعوی کرده و در حدود قوانین مربوطه تغییر نام خانوادگی غاصب را بخواهد. اگر کسی نام خانوادگی خود را که در دفاتر سجل احوال ثبت کرده است مطابق مقررات مربوطه به این امر تغییر دهد هر ذینفع می تواند در ظرف مدت و به طریقی که در قوانین یا نظامات مخصوصه مقرر است اعتراض کند.

۶- در خصوص عدم ایفای تعهدات از سوی متعهد در موعد تعیین شده در قرارداد، کدام مورد صحیح است؟

(۱) در تعهدات غیر پولی، متعهد له با انقضای مدت ، حق مطالبه خسارت عدم انجام تعهد را دارد.

(۲) چنانچه تعهد پولی باشد ، با انقضای مدت ، متعهد له حق مطالبه خسارت تأخیر را دارد.

(۳) متعهد له نمی تواند مطالبه خسارت نماید، مگر آنکه موعد سپری شده و اجرای تعهد مطالبه شود.

۴) در کلیه تعهدات متعهد له در صورتی می تواند خسارت عدم انجام تعهد مطالبه کند که متعهد، با وجود تمکن مالی از اجرای تعهد خودداری نماید.

ماده ۲۲۶ ق.م - در مورد عدم ایفای تعهد از طرف یکی از متعاملین طرف دیگر نمی تواند ادعای خسارت نماید مگر اینکه برای ایفای تعهد مدت معینی مقرر شده و مدت مزبور منقضی شده باشد و اگر برای ایفای تعهد مدتی مقرر نبوده طرف وقتی می تواند ادعای خسارت نماید که اختیار موقع انجام با او بوده و ثابت نماید که انجام تعهد را مطالبه کرده است.

۷- شرکت در کدام یک از موارد زیر، زایل می شود؟

- ۱) عدم امکان تقسیم به علت ضرری بودن
۲) نقصان فاحش قیمت در صورت عدم تقسیم
۳) تلف شدن بیش از نصف مال الشرکه
۴) از مالیت افتادن مال الشرکه

نکته ۵۱۴: عقد شرکت، به دو صورت خاتمه می یابد:

۱- تقسیم مال شرکت ۲- تلف تمامی مال شرکت

ماده ۵۸۷ ق.م - شرکت به یکی از طرق ذیل مرتفع می شود:

۱- در صورت تقسیم .

۲- در صورت تلف شدن تمام مال شرکت .

۸- مطابق قواعد کلی قانون مدنی ، کدام یک از موارد زیر، در خصوص عقد مضاربه، صحیح است؟

- ۱) مضارب می تواند با اخذ اجرت ، اعمالی را که صرفاً رجوع به اجیر در آنها لازم است. شخصاً انجام دهد.
۲) مضارب می تواند به تشخیص خود با سرمایه مالک و به منظور سودآوری بیشتر، با دیگری مضاربه کند.
۳) مضارب، در صورت اطلاق عقد ، حق هر نوع تجارتي را دارد.
۴) مضارب، ضامن و مسئول مال مضاربه است.

نکته ۴۷۷: در مضاربه بدون تعیین نوع تجارت (مضاربه مطلق) عامل در انتخاب نوع تجارت آزاد است اما در انجام طرز آن باید عرف را رعایت کند.

نکته ۴۷۸: مضارب نمی تواند سرمایه مالک را به دیگری انتقال دهد مگر به اذن مالک.

ماده ۵۵۳ ق.م - در صورتی که مضاربه مطلق باشد یعنی تجارت خاصی شرط نشده باشد عامل می تواند هر قسم تجارتي را که صلاح بداند بنماید ولی در طرز تجارت باید متعارف را رعایت کند .

۹- شخصی مقدار معینی شکر را به دیگری می فروشد، و پس از تحویل ، معلوم می شود که حین العقد معیوب بوده است، در کدام یک از

موارد زیر، خریدار در فسخ یا مطالبه ارزش مخیر است؟

- ۱) چنانچه خریدار، مبیع را به دیگری هبه نموده باشد.
۲) در صورتی که به علت رطوبت انبار خریدار، مبیع از مالیت افتاده باشد.
۳) چنانچه شکرهای موردنظر ، در کارگاه نبات سازی استفاده شده باشد.
۴) چنانچه بواسطه عیب مزبور، کسر قیمتی در مبیع حاصل شده باشد.

نکته ۳۵۶: همیشه خیاریعيب متضمن دو راه برای ذوالخياراست که قبلاً به آن اشاره شد ولی این امر دو استثناء دارد:

الف.فروض مادهی ۴۲۹ که مشتری فقط حق اخذ ارش دارد که عبارتند از:

۱. درصورت تلف شدن مبيع نزدمشتری یا منتقل کردن آن به غیر

۲. درصورتی که تغییری درمبيع پیداشود، اعم ازاینکه تغییربه فعل مشتری باشد یا نه.

۳. درصورتی که بعدازقبض مبيع عیب دیگری درآن حادث شود مگر اینکه در زمان خیار مختص مشتری باشد که مطابق اصل مشتری هر دو راه را دارد (فسخ و رد یا قبول با اخذ ارش).

ب. مادهی ۴۷۸ عقد اجاره که ذوالخيار فقط می تواند عقد را فسخ کند و حق اخذ ارش را ندارد.

۱۰- تاجری با ارائه یک نمونه برنج هندی به خریدار، تمامی موجودی انبار خود را که حاوی صد تن برنج است، می فروشد، اما هنگام تسلیم

معلوم می شود که کالای فروخته شده، فاقد اوصاف نمونه است، کدام ضمانت اجرایی، در دسترس خریدار خواهد بود؟

۱) فقط حق فسخ معامله دارد.

۲) فقط حق مطالبه ارش دارد.

۳) می تواند الزام فروشنده را به تسلیم مبيع مطابق نمونه بخواهد.

۴) حق دارد با قبول برنج های موجود در انبار ، خسارت ناشی از عدم مطابقت کالا را مطالبه نماید.

نکته ۲۸۷: یادآوری می شود که ذکر اوصاف مبيع درکلی فی الذمه موضوعیت دارد. برخلاف عین معین که ذکر اوصاف در آن طریقت داشته و یکی از راههای معلوم نمودن مبيع است.

نکته ۲۸۸: بیع از روی نمونه در حکم ذکر اوصاف در عقد است و موجب بطلان نخواهد بود.

۱۱- کدام یک از موارد تعلق زیر، مبطل عقد است؟

۱) در صورتی که مدیون پرداخت نکنند ، من ضامن هستم.

۲) در صورتی که دینی بر عهده مدیون ثابت باشد، من ضامن هستم.

۳) در صورتی که مدیون تا کنون ادای دین نکرده باشد. من ضامن هستم.

۴) در صورت عدم ایفای دین از سوی مدیون ، من ملتزم به تأدیه خواهم بود.

نکته ۵۸۵: تعلیق در ضمان مانند اینکه ضامن بگوید اگر فلان اتفاق بیفتد من ضامنم، باطل است و ضمانت باید منجز باشد.

۱۲- کدام مورد در خصوص اقدامات وکیل، صحیح است؟

۱) وکیل پس از استعفا، تحت هیچ شرایطی نمی تواند در مورد وکالت اقدام کند.

۲) چنانچه نامه عزل وکیل که در مسافرت است، ارسال گردد، اقدامات او نسبت به موکل نافذ نیست.

۳) چنانچه نامه عزل به اطلاع وکیل که در مسافرت است ، برسد، اقدامات او نسبت به موکل نافذ نیست.

۴) چنانچه نامه عزل به اقامتگاه وکیلی که در مسافرت است، واصل گردد ، اقدامات او نسبت به موکل نافذ نیست.

ماده ۶۸۰ ق.م- تمام اموری که وکیل قبل از رسیدن خبر عزل به او در حدود وکالت خود بنماید نسبت به موکل نافذ است .

۱۳- در ضمن عقد اجاره یکساله ، بر مستأجر شرط شده است که در مدت اجاره، باغچه موجر را که در مجاورت عین مستاجر قرار دارد، به صورت رایگان آبیاری نماید . در صورت تخلف مستاجر در سه ماهه اول و خشک شدن برخی درختان، کدام اقدام از سوی موجر متصور است؟

۱) فقط می تواند الزام به اجرای شرط فعل و مطالبه خسارت عدم اجرای شرط را بخواهد.

۲) پیش از فسخ قرارداد ، باید الزام مستأجر را به ایفای شرط بخواهد.

۳) فقط می تواند خسارت ناشی از عدم اجرای شرط فعل را بخواهد.

۴) ابتدأً حق فسخ قرارداد را دارد.

نکته ۴۱۶: عقد اجاره از زمان تخلف از شروط فی مابین موجر و مستأجر، قابل فسخ می باشد (یکی از استثنائات تخلف از شرط فعل).

ماده ۴۹۶ ق.م - عقد اجاره به واسطه تلف شدن عین مستأجره از تاریخ تلف باطل می شود و نسبت به تخلف از شرایطی که بین موجر و مستأجر مقرر است خیار فسخ از تاریخ تخلف ثابت می گردد.

۱۵- اگر مالک ذمه یکی از ضامنین را نسبت به بدل مال مغضوب و منافع آن ابرا نماید، کدام مورد صحیح است؟

۱) مالک حق مطالبه منافع مال مغضوب را از غاصبین سابق دارد.

۲) مالک برای مطالبه منافع مال مغضوب ، فقط حق رجوع به لاقین را دارد

۳) مالک برای مطالبه قیمت مال مغضوب حق رجوع به غاصبین بعدی را دارد

۴) مالک برای مطالبه مثل مال مغضوب و منافع آن حق رجوع به هیچ یک از غاصبین را ندارد

نکته ۲۵۴: در صورتی که مال مغضوب چند دست بچرخد، تمامی ایادی حتی در صورت جهل به غصبی بودن مال نسبت به رد عین در مقابل مالک مسؤولیت تضامنی دارند و هریک از آنها نسبت به منافع زمان تصرف خود و ایادی بعدی مسؤول خواهند بود.
ماده ۳۲۰ ق.م - نسبت به منافع مال مغضوب هر یک از غاصبین به اندازه منافع زمان تصرف خود و مابعد خود ضامن است اگر چه استیفاء منفعت نکرده باشد لیکن غاصبی که از عهده منافع زمان تصرف غاصبین لاحق خود برآمده است می تواند به هر یک نسبت به زمان تصرف او رجوع کند .

ماده ۳۲۱ ق.م - هرگاه مالک ذمه یکی از غاصبین را نسبت به مثل یا قیمت مال مغضوب ابراء کند حق رجوع به غاصبین دیگر نخواهد داشت . ولی اگر حق خود را به یکی از آنان به نحوی از انحاء انتقال دهد آن کس قائم مقام مالک می شود و دارای همان حقی خواهد بود که مالک دارا بوده است .

۱۶- در ارتباط با احکام عده، کدام مورد صحیح است؟

۱) عده فسخ نکاح در مورد نکاح منقطع ، سه طهر است.

۲) عده وفات در نکاح دائم و منقطع یکسان است

۳) اگر بین زوجین نزدیکی واقع نشده باشد عده فسخ نکاح دو طهر است.

۴) عده طلاق در زنی که به اقتضای سن ، عادت زنانگی نبیند ۴۵ روز است

ماده ۱۱۵۴ ق.م - عده وفات چه در دائم و چه در منقطع در هر حال چهار ماه و ده روز است مگر اینکه زن حامل باشد که در این صورت عده وفات تا موقع وضع حمل است مشروط بر اینکه فاصله بین فوت شوهر و وضع حمل از چهارماه و ده روز بیشتر باشد والا مدت عده همان چهار ماه و ده روز خواهد بود .

۱۷- در خصوص وصیت، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) در صورت رد وصیت قبل از فوت ، قبول موصی له بعد از فوت بدون قبض اثری ندارد.
- ۲) در صورت قبول وصیت بعد از فوت موصی و بعد از قبض موصی به رد وصیت ممکن نیست
- ۳) در صورت قبول وصیت از سوی موصی له قبل از فوت موصی و قبض موصی به ، وصیت قابل رجوع نیست
- ۴) چنانچه وصیت در زمان حیات موصی قبول شده باشد، ولی موصی به قبض نشده باشد، قبول بعد از فوت لازم است

نکته ۶۴۵: اگر موصی له در بعد از فوت موصی، وصیت را قبول و موصی به را قبض کند، دیگر حق رد آن را ندارد.

ماده ۸۳۰ ق.م - نسبت به موصی له رد یا قبول وصیت بعد از فوت موصی معتبر است بنابراین اگر موصی له قبل از فوت موصی وصیت را رد کرده باشد بعد از فوت می تواند آن را قبول کند و اگر بعد از فوت آن را قبول و موصی به را قبض کرد دیگر نمی تواند آن را رد کند لیکن اگر قبل از فوت قبول کرده باشد بعد از فوت قبول ثانوی لازم نیست .

۱۸- شخصی مدعی است پولی را به عنوان قرض به دیگری پرداخته و مقتضی ادای دین نکرده است، کدام مورد از اقرارهای زیر تجزیه پذیر است؟

- ۱) از مدعی پول گرفته ام ، اما نیمی از مدعی به را پرداخت کردم.
- ۲) از مدعی پول گرفته ام اما بابت غرامت تلف اموال من بوده است
- ۳) از مدعی پول گرفته ام، اما تأدیه آن در یک سال آینده شرط شده است
- ۴) از مدعی پول گرفته ام، اما بابت خدمات مربوط به تعمیر اتومبیل وی بوده است

ماده ۱۲۸۲ ق.م - اگر موضوع اقرار در محکمه مقید به قید یا وضعی باشد مقررله نمی تواند آن را تجزیه کرده از قسمتی از آن که به نفع او است بر ضرر مقرر استفاده نماید و از جز دیگر آن صرف نظر کند.

ماده ۱۲۸۳ ق.م - اگر اقرار دارای دو جز مختلف الاثر باشد که ارتباط تامی با یکدیگر داشته باشند مثل این که مدعی علیه اقرار به اخذ وجه از مدعی نموده و مدعی رد شود مطابق ماده ۱۳۳۴ اقدام خواهد شد.

۱۹- در خصوص ارث اعمام و احوال و اولاد آنها، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) در صورت انحصار ورثه به دو عمو و یک پسر عموی ابوینی ، همگی ارث می برند
- ۲) در صورت انحصار ورثه به یک خاله، یک دایی و پسر عموی ابوینی ، همگی ارث می برند
- ۳) در صورت انحصار ورثه به دو پسر عموی ابوینی یک دایی و یک عمو، همگی ارث می برند
- ۴) در صورت انحصار ورثه به یک پسر عموی ابوینی و یک عموی ایی، فقط پسر عموی ارث می برد

ماده ۹۳۶ ق.م - با وجود اعمام یا احوال اولاد آنها ارث نمی‌برند مگر در صورت انحصار وارث به یک پسر عموی ابوینی با یک عموی ابی تنها که فقط در این صورت پسر عمو، عمو را از ارث محروم میکند لیکن اگر با پسر عموی ابوینی خال یا خاله باشد یا اعمام متعدد باشند ولو ابی تنها پسر عمو ارث نمی‌برد.

آیین دادرسی مدنی

۲۱- چنانچه اصل دعوای تحویل مال منقول، در صلاحیت دادگاه عمومی تبریز باشد و موضوع درخواست تأمین خواسته همان عین معین باشد که در مقر دادگاه عمومی تهران موجود است، درخواست تأمین خواسته باید به کدام دادگاه داده شود؟

(۱) تبریز

(۲) تهران

(۳) تبریز یا تهران به انتخاب خواهان

(۴) چون موضوع درخواست مال منقول است، صدور قرار تأمین خواسته ممکن نیست.

نکته ۲۱۲: تأمین خواسته، برخلاف دستور موقت از حیث صلاحیت تابع اصل دعوی است.

۲۴- کدام مورد در خصوص گرفتن تأمین از درخواست کننده دستور موقت، صحیح است؟

(۱) الزامی نیست.

(۲) الزامی است که باید وجه نقد باشد.

(۳) الزامی است که می‌تواند وجه نقد نباشد.

(۴) تنها اگر مستند دعوا سند رسمی نباشد، الزامی است که می‌تواند وجه نقد نباشد.

نکته ۴۷۸: صدور دستور موقت، منوط است به سپردن تأمین که نوع و میزان تأمین بسته به نظر قاضی است.

ماده ۳۱۹ ق.آ.د.م- دادگاه مکلف است برای جبران خسارت احتمالی که از دستور موقت حاصل می‌شود از خواهان تأمین مناسبی اخذ نماید. در این صورت صدور دستور موقت منوط به سپردن تأمین می‌باشد.

۲۶- اگر روز جلسه دادرسی، با تعطیلی غیر منتظره مصادف شود، وقت جلسه باید چگونه تعیین شود؟

(۱) باید دو ماهه تعیین و به اصحاب دعوا حضوراً ابلاغ شود.

(۲) باید دوباره تعیین و به اصحاب دعوا ابلاغ شود.

(۳) باید یک ماهه تعیین شود و ابلاغ لازم نیست.

(۴) فردای روز تعطیل است.

نکته ۱۹۷: هر گاه در وقت تعیین شده، دادگاه تشکیل نشود و یا مانعی برای رسیدگی باشد به دستور دادگاه، نزدیک‌ترین وقت رسیدگی ممکن، تعیین خواهد شد.

نکته ۱۹۸: در مواردی که عدم تشکیل دادگاه، منتسب به طرفین نباشد، وقت رسیدگی حداکثر ظرف مدت دو ماه خواهد بود.
ماده ۱۰۰ ق.آ.د.م - هر گاه در وقت تعیین شده دادگاه تشکیل نشود و یا مانعی برای رسیدگی داشته باشد به دستور دادگاه نزدیکترین وقت رسیدگی ممکن معین خواهد شد .

تبصره - در مواردی که عدم تشکیل دادگاه منتسب به طرفین نباشد ، وقت رسیدگی حداکثر ظرف مدت دو ماه خواهد بود.

۲۹- در دعوی علیه متوقف، اگر خوانده در خواست صدور قرار تامین خسارات احتمالی وارد به خود را نماید ،
دادگاه چه تصمیمی اتخاذ می کند؟

۱) با تعیین میزان خسارات احتمالی، قرار تامین صادر می کند.

۲) بدون تعیین خسارت احتمالی، قرار تامین صادر می کند.

۳) قرار رد درخواست تامین صادر می کند.

۴) قرار تامین صادر می کند، اما برای تعیین خسارت به کارشناس رجوع می شود.

ماده ۱۱۰ ق.آ.د.م - در دعایی که مستند آنها چک یا سفته یا برات باشد و همچنین در مورد دعاوی مستند به اسناد رسمی و دعاوی علیه متوقف، خوانده نمی تواند برای تأمین خسارات احتمالی خود تقاضای تأمین نماید.

۳۳- در صورت فسخ کدام یک از قرارهای زیر در دادگاه تجدید نظر استان، همان دادگاه تجدیدنظر ملزم به رسیدگی ماهیتی می باشد؟

۱) قرار رد دادخواست ورود شخص ثالث، قرار رد دادخواست جلب شخص ثالث

۲) قرار عدم استماع دعوا، قرار عدم اهلیت خوانده

۳) قرار ابطال دادخواست تجدید نظر، قرار رد دعوا

۴) کلیه قرارهای دادگاه بدوی

ماده ۱۴۰ ق.آ.د.م - قرار رد دادخواست جلب شخص ثالث، با حکم راجع به اصل دعوا قابل تجدیدنظر است. در صورتی که قرار در مرحله تجدیدنظر فسخ شود، پس از فسخ قرار، رسیدگی به آن با دعوی اصلی، در دادگاهی که به عنوان تجدیدنظر رسیدگی می نماید، به عمل می آید.

۳۴- چنانچه وجه نقد محکوم علیه نزد ثالث بازداشت شود، اما ثالث از تسلیم آن به مامور اجرا خودداری نماید، مامور اجرا کدام اقدام زیر را انجام میدهد؟

۱) باید وجه توقیف شده به دستور دادگاه آزاد شده و مال دیگری از محکوم علیه معرفی گردد.

۲) محکوم علیه، باید علیه ثالث اقامه دعوی مطالبه وجه نماید.

۳) محکوم له، باید علیه ثالث اقامه دعوی مطالبه وجه نماید.

۴) به میزان وجه مذکور، از دارایی ثالث توقیف خواهد شد.

نکته ۷۳۸: شخص ثالث می تواند به جای محکوم علیه، مالی را جهت استیفای محکوم به، به دایره اجرای معرفی کند.

۳۶- کدام مورد در خصوص گزارش اصلاحی، صحیح است؟

- ۱) حکم تلقی می شود و قابل تجدید نظر است.
- ۲) حکم تلقی می شود و پس از قطعیت، اعتبار امر مختومه دارد.
- ۳) مانند حکم دادگاه به موقع اجرا گذاشته می شود و قابل واخواهی و تجدید نظر خواهی نیست.
- ۴) مانند حکم دادگاه به موقع اجرا گذاشته می شود و قابل تجدید نظر نیست، مگر اینکه از شورای حل اختلاف صادر شده باشد.

نکته ۳۴۱: گزارش اصلاحی حکم نیست، اما مانند احکام قابلیت اجرایی دارد.

نکته ۳۴۳: گزارش اصلاحی، قابلیت اعتراض و تجدیدنظر خواهی را ندارد، چون رأی محسوب نمی شود.

ماده ۱۸۴ ق.آ.د.م - دادگاه پس از حصول سازش بین طرفین به شرح فوق رسیدگی را ختم و مبادرت به صدور گزارش اصلاحی می نماید مفاد سازش نامه که طبق مواد فوق تنظیم می شود نسبت به طرفین و وراث و قائم مقام قانونی آنها نافذ و معتبر است و مانند احکام دادگاهها به موقع اجرا گذاشته می شود، چه اینکه مورد سازش مخصوص به دعوی مطروحه بوده یا شامل دعوی یا امور دیگری باشد.

۳۷- اعاده دادرسی طاری، در کدام مرجع مورد رسیدگی قرار می گیرد؟

- ۱) دیوان عالی کشور
- ۲) دادگاه صادر کننده حکم مورد درخواست اعاده دادرسی
- ۳) دادگاهی که در آنجا حکم به عنوان دلیل ابراز شده است.
- ۴) دادگاهی که دعوا در آن مطرح است، مگر اینکه درجه دادگاه پایین تر از دادگاهی باشد که رای مورد اعاده دادرسی را صادر کرده است.

نکته ۵۹۱: اما اگر نسبت به یک حکم قطعیت یافته درخواست اعاده دادرسی بشود، در حالی که قبلاً مورد رسیدگی فرجامی قرار گرفته است، درخواست به شعبه دیوان تقدیم و شعبه دیوان حسب مورد آن را به دادگاه بدوی یا تجدیدنظر ارسال می نماید تا اعاده دادرسی به عمل آید.

نکته ۵۹۲: اگر حکمی در دادگاه بدوی قطعیت یافته باشد، مرجع اعاده دادرسی، همان دادگاه بدوی است.

نکته ۵۹۳: اگر حکمی در دادگاه تجدیدنظر و با حکم آن مرجع قطعیت یابد، مرجع اعاده دادرسی همان دادگاه تجدیدنظر است حتی اگر حکم بدوی را عیناً تأیید کرده باشد.

ماده ۴۳۴ ق.آ.د.م - دادگاهی که درخواست اعاده دادرسی طاری را دریافت می دارد مکلف است آن را به دادگاه صادرکننده حکم ارسال نماید و چنانچه دلایل درخواست را قوی بداند و تشخیص دهد حکمی که در خصوص درخواست اعاده دادرسی صادر می گردد مؤثر در دعوا می باشد، رسیدگی به دعوی مطروحه را در قسمتی که حکم راجع به اعاده دادرسی در آن مؤثر است تا صدور حکم نسبت به اعاده دادرسی به تأخیر می اندازد و در غیر این صورت به رسیدگی خود ادامه می دهد.

۳۸- چنانچه هیئت سه نفره داور متشکل از داور اختصاصی هر یک از طرفین و داور مرضی الطرفین تعیین شود، در مورد عزل

داور توسط یکی از طرفین کدام مورد صحیح است؟

- ۱) هر یک می تواند داور اختصاصی خود را عزل نماید مگر اینکه صریحاً حق عزل را ساقط نموده باشد.
- ۲) هر یک می تواند داور اختصاصی خود و داور مرضی الطرفین را عزل نماید.

۳) هر یک فقط می تواند داور اختصاصی خود را عزل نماید.

۴) هیچ یک از طرفین نمیتواند هیچ یک از داوران را عزل نماید.

نکته ۶۳۴: بعد از تعیین داور، طرفین حق عزل داور اختصاصی خود را ندارند مگر با تراضی یکدیگر.

۴۰- در صورتی که یکی از دو قاضی شعبه تجدید نظر دیوان عدالت اداری، به اشتباه شکلی خود در رأی که صادر نموده پی

ببرد، چه اقدامی باید انجام دهد؟

۱) هیچ اقدامی نمی تواند انجام دهد.

۲) مراتب را با ذکر دلیل به رئیس دیوان اعلام و رئیس دیوان پرونده را نزد رئیس قوه قضائیه می فرستد.

۳) مراتب را با ذکر دلیل به رئیس دیوان اعلام و در هر حال، پرونده باید جهت رسیدگی مجدد به شعبه هم عرض ارجاع شود.

۴) مراتب را با ذکر دلیل به رئیس دیوان اعلام و رئیس دیوان می تواند پرونده را جهت رسیدگی مجدد به شعبه هم عرض ارجاع دهد.

نکته ۸۴۷: در صورتی که حداقل یک قاضی از دو قاضی و یا دو قاضی از سه قاضی صادر کننده رأی در شعبه تجدیدنظر، پی

به اشتباه شکلی یا ماهوی خود ببرند، مراتب را با ذکر دلیل به رئیس دیوان اعلام می نمایند و رئیس دیوان پرونده را جهت

رسیدگی و صدور رأی به شعبه هم عرض ارجاع می دهد.

ماده ۷۵ ق.آ.د.م - در صورتی که حداقل یک قاضی از دو قاضی و یا دو قاضی از سه قاضی صادر کننده رأی در شعبه تجدیدنظر،

پی به اشتباه شکلی یا ماهوی خود ببرند، مراتب را با ذکر دلیل به رئیس دیوان اعلام می دارند. رئیس دیوان پرونده را جهت

رسیدگی و صدور رأی به شعبه هم عرض ارجاع می دهد.

حقوق تجارت

۴۱- کدام مورد در خصوص خرید لوازم خانگی توسط تاجر برای جهیزیه دختر خود از مغازه خرده فروشی، صحیح است؟

۱) چنانچه ثمن از صندوق تجارتخانه پرداخت شود، مشمول عمل تجاری است.

۲) در صورتی که فروشنده تاجر باشد، عمل تجاری است.

۳) عمل تجاری محسوب می شود.

۴) به هیچ وجه تجاری نیست.

نکته ۵۳: اماره‌ی قانونی: کلیه معاملات تجار؛ تجاری محسوب می شود و این امر اماره‌ی قانونی است و اثبات خلاف آن با کسی

است که ادعای غیر تجاری بودن معامله را دارد.

ماده ۳ ق.ت - معاملات ذیل به اعتبار تاجر بودن متعاملین یا یکی از آنها تجارتهی محسوب می شود:

۱- کلیه معاملات بین تاجر و کسبه و صرافان و بانکها

۲- کلیه معاملاتی که تاجر یا غیر تاجر برای حوایج تجارتهی خود می نماید.

۳- کلیه معاملاتی که اجزاء یا خدمه یا شاگرد تاجر برای امور تجارتهی ارباب خود می نمایند.

۴- کلیه معاملات شرکتهای تجارتهی.

ماده ۵ ق.ت- کلیه معاملات تجار، تجارتي محسوب است مگر این که ثابت شود معامله مربوط به امور تجارتي نیست.

۴۲- متصدی حمل و نقل، کار حمل را به دیگری واگذار نموده است. در صورت بروز حوادث، کدام مورد صحیح است؟

(۱) شخصاً مسوول بوده و حق رجوع وی به متصدی بعدی محفوظ است.

(۲) هیچ مسوولیتی نداشته و متصدی بعدی، مسوولیت مستقیم دارد.

(۳) شخصاً مسوول بوده و نمی تواند به متصدی بعدی رجوع کند.

(۴) با متصدی بعدی، متضامناً مسوول است.

نکته ۸۱۲: در صورتی که متصدی حمل و نقل پس از انعقاد قرارداد حمل کالا را به شخص دیگری واگذار نماید، یعنی شخص

دیگری را مأمور حمل کالا کند و در زمان حمل به محموله خسارت وارد شود زیان دیده صرفاً حق رجوع به متصدی طرف

قرارداد را دارد و نمی تواند خسارت را طبق قرارداد حمل و نقل از شخصی که مأمور به حمل است مطالبه کند ولی مأمور به حمل

و نقل طبق قواعد مسوولیت مدنی در مقابل مالک مسوول است.

ماده ۳۸۸ ق.ت- متصدی حمل و نقل مسئول حوادث و تقصیراتی است که در مدت حمل و نقل واقع شده اعم از اینکه خود

مباشرت به حمل و نقل کرده و یا حمل و نقل کننده دیگری را مأمور کرده باشد. بدیهی است که در صورت اخیر حق رجوع او به

متصدی حمل و نقلی که از جانب او مأمور شده محفوظ است.

۴۳- چنانچه دوره مدیریت اعضای هیئت مدیره شرکت سهامی پایان یابد، کدام مورد صحیح است؟

(۱) مدیران مجاز به انجام امور شرکت، به جز امور کلان هستند.

(۲) اختیارات هیئت مدیره، کماکان به قوت خود باقی است.

(۳) مدیران مجاز به انجام عمل حقوقی، به جز امور اداری و روزمره شرکت نمی باشند.

(۴) مدیران حق دخالت در امور اجرایی شرکت را دارند، ولی معاملات آنها برای شرکت، تنها با تنفیذ مجمع عمومی معتبر است.

ماده ۱۳۶ ل.ا.ق.ت- در صورت انقضا مدت ماموریت مدیران تا زمان انتخاب مدیران جدید مدیران سابق کماکان مسوول امور

شرکت و اداره آن خواهند بود. هرگاه مراجع موظف به دعوت مجمع عمومی به وظیفه خود عمل نکنند هر ذینفع می تواند از

مراجع ثبت شرکت ها دعوت مجمع عمومی عادی را برای انتخاب مدیران تقاضا نماید.

۴۶- بانک مکلف است به محض ارائه چک، ..... سند را کارسازی کند.

(۱) تنها در تاریخ مندرج در آن

(۲) بدون توجه به تاریخ مندرج در آن

(۳) در تاریخ مندرج در آن یا پس از آن تاریخ

(۴) حداکثر تا ۶ ماه از تاریخ صدور آن

نکته ۷۳۵: معایب اجرای ثبتی:

۱. هزینه بالای آن (۵٪) مبلغ چک در صورتیکه در اجرای دادگستری ۱/۵٪ یا ۲٪ است.

۲. در صورت منصرف شدن از طریق اجرای ثبتی و پس از ابلاغ اجراییه هزینه مسترد نمی شود.

۳. حبس محکوم علیه در صورتیکه مالی از وی در دسترس نباشد و معسر هم نباشد در اجرای ماده ۲ قانون نحوه اجرای

محکومیت های مالی مختص اقدام دادگستری است و با اجرای ثبتی نمی توان چنین اقدامی نمود.

۴. اقدام از طریق اجرای ثبتی فقط علیه صادرکننده امکانپذیر است و نمی توان سایر مسؤولین را از این طریق تعقیب نمود.

۵. توقیف اموال در اجرای ثبت منوط به ابلاغ به صادرکننده است اما در تعقیب دادگستری صدور قرار منوط به ابلاغ به طرف نمی

باشد و شخص فرصتی برای انتقال اموال خود نخواهد داشت اما اجرای ثبتی این امکان را برای صادرکننده فراهم می نماید تا اموال خود را منتقل نماید.

ماده ۳ ق.ت - صادرکننده چک باید در تاریخ مندرج در آن معادل مبلغ مذکور در بانک محال علیه وجه نقد داشته باشد و نباید

تمام یا قسمتی از وجهی را که به اعتبار آن چک صادر کرده به صورتی از بانک خارج نماید یا دستور عدم پرداخت وجه چک را

بدهد و نیز نباید چک را به صورتی تنظیم نماید که بانک به عللی از قبیل عدم مطابقت امضا یا قلم خوردگی در متن چک یا

اختلاف در مندرجات چک و امثال آن از پرداخت وجه چک خودداری نماید. هرگاه در متن چک شرطی برای پرداخت ذکر شده

باشد بانک به آن شرط ترتیب اثر نخواهد داد.

ماده ۳ مکرر ق.ت - چک فقط در تاریخ مندرج در آن یا پس از آن یا پس از تاریخ مذکور قابل وصول از بانک خواهد بود.

۴۸- تقویم آورده غیرنقدی در شرکت های سهامی و در شرکت های با مسوولیت محدود به ترتیب از کدام طریق انجام می شود؟

۱) توافق شرکا - توافق شرکا

۲) کارشناسان رسمی دادگستری - توافق شرکا

۳) توافق شرکا - کارشناسان رسمی دادگستری

۴) کارشناسان رسمی دادگستری - کارشناسان رسمی دادگستری

نکته ۱۶۵: آورده موسسین: می تواند نقدی یا غیر نقدی باشد. آورده نقدی در حساب شرکت در شرف تاسیس سپرده می شود

و آورده غیر نقدی توسط کارشناس رسمی ارزیابی می شود و اسناد مالکیت آن در همان بانکی که آورده نقدی در آن سپرده

شده است، تودیع می شود.

نکته ۴۰۷: برخلاف شرکت سهامی که جلب نظر کارشناس رسمی برای ارزیابی آورده غیر نقد الزامی است، در شرکت با

مسوولیت محدود تقویم آن با شرکاء می باشد.

۴۹- کدام مورد در خصوص کسی که جدیداً وارد شرکت تضامنی می شود، صحیح است؟

۱) مسوول قروض قبل از ورود خود خواهد بود.

۲) فقط مسوول قروض بعد از ورود خود خواهد بود.

۳) به هیچ وجه، مسوول قروض قبل از ورود خود نخواهد بود.

۴) فقط در صورتی مسوول قروض قبل از ورود خواهد بود که در قرارداد انتقال، شرط شده باشد.

ماده ۱۲۵ ل.ا.ق.ت- مدیرعامل شرکت در حدود اختیاراتی که توسط هیأت مدیره به او تفویض شده است نماینده شرکت محسوب و از طرف شرکت حق امضاء دارد.

۵۰- در حقوق ایران، کدامیک از موضوعات زیر به عنوان آورده شرکت با مسوولیت محدود، نمی تواند در نظر گرفته شود؟
(۱) حق اختراع (۲) سرقت (۳) نفوذ سیاسی (۴) حقوق ارتفاقی

نکته ۱۶۵: آورده‌ی موسسین: می تواند نقدی یا غیر نقدی باشد. آورده‌ی نقد در حساب شرکت در شرف تاسیس سپرده می شود و آورده‌ی غیر نقدی توسط کارشناس رسمی ارزیابی می شود و اسناد مالکیت آن در همان بانکی که آورده نقدی در آن سپرده شده است، تودیع می شود.

۵۱- کدام مورد در خصوص شرکت های سهامی، صحیح است؟

(۱) دریافت وام با اعتبار مدیران از شرکت، خود به خود باطل است. مگر در مورد بانک ها و شرکت های مالی و اعتباری و با رعایت قیود و شرایط عادی و جاری
(۲) معامله مدیران شرکت سهامی با شرکت در صورت تصویب در صورت تصویب مجمع عمومی در مقابل اشخاص ثالث معتبر نیست.
(۳) معاملات مدیران که متضمن رقابت با شرکت باشد، باطل است.
(۴) تضمین با تعهد وام مدیران، توسط شرکت، معتبر است.

ماده ۱۳۲ ل.ا.ق.ت- مدیرعامل شرکت و اعضاء هیأت مدیره به استثناء اشخاص حقوقی حق ندارند هیچگونه وام یا اعتبار از شرکت تحصیل نمایند و شرکت نمی تواند دیون آنها را تضمین یا تعهد کند. این گونه عملیات بخودی خود باطل است. در مورد بانکها و شرکتهای مالی و اعتباری معاملات مذکور در این ماده به شرط آنکه تحت قیود و شرایط عادی و جاری انجام گیرد معتبر خواهد بود. ممنوعیت مذکور در این ماده شامل اشخاصی نیز که به نمایندگی شخص حقوقی عضو هیأت مدیره در جلسات هیأت مدیره شرکت می کنند و همچنین شامل همسر و پدر و مادر و اجداد و اولاد و اولاد اولاد و برادر و خواهر اشخاص مذکور در این ماده می باشد.

۵۲- اگر مدیران یک شرکت تجاری، چکی صادر و با عدم مواجه شود، کدام مورد صحیح است؟

(۱) فقط شرکت، مسوول پرداخت چک خواهد بود.
(۲) مدیران به لحاظ حقوقی، هیچگونه مسوولیتی نخواهند داشت.
(۳) مدیران امضاکننده و شرکت، در قبال دارنده، مسوولیت تضامنی خواهند داشت.
(۴) مدیران و شرکت، در قبال دارنده، مسوولیت تضامنی نخواهند داشت. مگر اینکه ظهر چک را به عنوان ضامن امضا کرده باشد.

نکته ۷۵۹: صدور چک بلامحل به نمایندگی و وکالت از شرکت: (برخلاف برات و سفته) صادرکننده و صاحب حساب متضامناً مسوول پرداخت می باشند.

ماده ۱۹ قانون صدور چک- در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شده باشد، صادرکننده چک و صاحب حساب متضامناً مسؤول پرداخت وجه چک بوده و اجراییه و حکم ضرر و زیان براساس تضامن علیه هر دو صادر می‌شود. بعلاوه، امضا کننده چک طبق مقررات این قانون مسؤولیت کیفری خواهد داشت مگر این که ثابت نماید که عدم پرداخت مستند به عمل صاحب حساب یا وکیل یا نماینده بعدی اوست که در این صورت کسی که موجب عدم پرداخت شده از نظر کیفری مسؤول خواهد بود.

۵۳- کدام مورد در خصوص تاریخ توقف تاجر، صحیح است؟

- ۱) تا یکسال قبل از تاریخ صدور حکم ورشکستگی یا کمتر، تعیین شود.
- ۲) فقط می تواند برای دو سال قبل از تاریخ صدور حکم ورشکستگی یا کمتر، تعیین شود.
- ۳) اگر در حکم معین نشده باشد، تاریخ صدور حکم ورشکستگی، تاریخ توقف محسوب می شود.
- ۴) تاریخ توقف تعیین شده در حکم ورشکستگی، در قابل اشخاصی که در دادرسی شرکت نداشته اند، قابل استناد نیست.

نکته ۸۸۳: در صورتی در حکم دادگاه، تاریخ توقف تعیین نشده باشد، تاریخ توقف همان تاریخ حکم خواهد بود.

ماده ۴۱۶ ق.ت- محکمه باید در حکم خود تاریخ توقف تاجر را معین نماید و اگر در حکم معین نشد تاریخ حکم تاریخ توقف محسوب است.

۵۵- کدام مورد در خصوص کسر اندوخته قانونی (یک بیست و پنجم)، به ترتیب در ((شرکت های سهامی)) و ((شرکت با مسوولیت محدود)) صحیح است؟

- ۱) اجباری است - اختیاری است.
- ۲) اجباری است - اجباری است.
- ۳) اختیاری است - اجباری است.
- ۴) اختیاری است - اختیاری است.

نکته ۳۶۵: اندوخته قانونی: هیأت مدیره مکلف است هر سال یک بیستم از سود خالص شرکت را به عنوان اندوخته قانونی موضوع نماید تا زمانیکه اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه شرکت برسد. چنانچه اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه شرکت برسد، موضوع نمودن آن اختیاری می‌شود.

نکته ۴۲۴: تشکیل سرمایه احتیاطی: در شرکت با مسوولیت محدود شرکاء باید یک بیستم از سود خالص سالیانه را به عنوان اندوخته قانونی منظور نمایند. تا زمانی که میزان آن به یک دهم سرمایه شرکت برسد و اگر سرمایه شرکت افزایش یابد منظور نمودن اندوخته قانونی تا زمانی که میزان آن به یک دهم سرمایه برسد ادامه می‌یابد.

ماده ۱۴۰ ل.ا.ق.ت- هیأت مدیره مکلف است هر سال یک بیستم از سود خالص شرکت را به عنوان اندوخته قانونی موضوع نماید. همین که اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه شرکت رسید موضوع کردن آن اختیاری است و در صورتی که سرمایه شرکت افزایش یابد کسر یک بیستم مذکور ادامه خواهد یافت تا وقتی که اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه بالغ گردد.

۵۶- مدیران در شرکت های سهامی و در شرکت با مسوولیت محدود، به ترتیب از بین چه کسانی انتخاب می شوند؟

۲) سهامداران - شرکا

الف) سهامداران - شرکا و غیر شرکا

نکته ۱۵۰: طبق بند ۱۷ ماده ۸، تعداد سهامی که مدیران باید به عنوان تضمین در صندوق شرکت بگذارند در اساسنامه مشخص می‌شود. در این خصوص رعایت مواد ۱۱۴ و ۱۱۵ الزامی است.

نکته ۴۱۰: مدیریت در این شرکت از بین اعضا یا خارج از آن و برای مدتی محدود یا نامحدود خواهد بود.

۵۷- هرگاه تاجر ورشکسته بعد از توقف، مالی از اموال خود را به دیگری هبه نماید، معامله مزبور از نظر حقوقی چه وضعیتی دارد؟

۱) قابل ابطال (۲) غیر نافذ (۳) باطل (۴) قابل فسخ

نکته ۸۶۴ الف: صلح محاباتی - صلح معوضی که عوض آن ناچیز است - هبه و به طور کلی هر نقل و انتقال بلاعوض اعم از این که راجع به عین منقول یا غیر منقول یا منافع یا حقوق مالی باشد.

۵۹- کدام مورد در خصوص معاملاتی که تاجر ورشکسته بعد از صدور حکم راجع به تصدیق قرارداد ارفاقی و قبل از صدور حکم بطلان یا فسخ آن قرارداد انجام داده است، صحیح می‌باشد؟
۱) به هیچ وجه باطل نمی‌شود.

۲) در صورتی که به مصلحت طلبکاران نباشد، باطل است.

۳) در صورتی که معلوم شود به قصد فرار از دین بوده، باطل می‌شود.

۴) در صورتی که معلوم شود به قصد اضرار بوده و به ضرر طلبکاران هم باشد، باطل است.

ماده ۵۰۰ ق.ت- معاملاتی که تاجر ورشکسته پس از صدور حکم راجع به تصدیق قرارداد ارفاقی تا صدور حکم بطلان یا فسخ قرارداد مزبور نموده باطل نمی‌شود مگر در صورتی که معلوم شود به قصد اضرار بوده و به ضرر طلبکاران هم باشد.

اصول فقه

۶۳- در کدام مورد، مخصص از نوع صفت است؟

۱) هر صلح نافذ است، جز صلح بر امری که غیر مشروع باشد.

۲) هر زنی را که خالی از موانع نکاح باشد، می‌توان خواستگاری کرد.

۳) هر یک از زن و مرد می‌تواند برای عقد نکاح، وکالت به غیر دهد.

۴) هر گونه حفاری و کاوش، به قصد به دست آوردن اموال تاریخی و فرهنگی ممنوع است.

نکته ۱۸۶: مخصص متصل صفت: مقتضی صفتی در بیان مخصص است مانند ماده ۹۵۴ قانون مدنی.

۶۴- کدام مورد دارای مفهوم وصف است؟

- ۱) غاصب مسئول هر نقص و عیبی است که در زمان تصرف او، به مال مغضوب وارد شده باشد.
- ۲) ثمره و حاصل مادام که چیده یا درو نشده است، غیر منقول است.
- ۳) از حیث احکام عیب، ثمن شخصی مثل مبیع شخصی است.
- ۴) نکاح مسلمه با غیر مسلم جایز نیست.

نکته ۱۵۲: مفهوم مخالف وصف: مقصود از وصف معنایی اعم از نعت و غیر نعت است و شامل حال و تمییز و امثال آنها از اموری که می توانند قید موضوع تکلیف باشند می شود.

نکته ۱۵۳: مفهوم مخالف وصف خود بر دونوع است: ۱: احترازی ۲: توضیحی

نکته ۱۵۴: مفهوم مخالف وصف از منظر احترازی مفهوم دارد ولی توضیحی مفهوم ندارد.

۶۸- مطابق اصل ۳۶ قانون اساسی : «حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد». همچنین برابر اصل ۱۶۷ قانون اساسی: «قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوی را در قوانین مدونه بیابد و اگر نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر، حکم قضیه را صادر نماید ...». بنا به مراتب فوق، تقدم اصل ۱۶۷ بر ۳۶، از چه بابی است؟

- ۱) ورود (۲) تخصیص (۳) حکومت (۴) تخصص

نکته ۵۷۱: حکومت: بیرون بردن فردی از حکمی که برای موضوعی صادر شده مانند حکومت قاعده‌ی لاضرر بر قاعده‌ی تسلیط.

۷۱- هرگاه دو معامله تعارض کنند، به گونه ای که تاریخ وقوع یکی از آن دو معلوم و دیگری نامعلوم باشد، دو معامله مزبور چه حکمی دارند؟

- ۱) معامله ای که تاریخ وقوعش نامعلوم است، باطل می باشد.
- ۲) معامله ای که تاریخ وقوعش معلوم است، صحیح می باشد.
- ۳) معامله ای که تاریخ وقوعش نامعلوم است، صحیح می باشد.
- ۴) هر دو باطل می باشند.

نکته ۵۶۰: اقسام ترجیح: ۱. ترجیح به وسیله احداث بودن روایت ۲. ترجیح به واسطه‌ی صفات ۳. ترجیح به واسطه‌ی شهرت

۴. ترجیح به واسطه‌ی موافقت باقرآن ۵. ترجیح به واسطه‌ی عدم موافقت با مذاهب اهل تسنن

نکته ۵۶۶: حکم دودلیل متزاحم: در صورت وجود ترجیح، مطابق ترجیح به آن ادله عمل می شود اما در صورت عدم وجود ترجیح، مکلف دارای تخییر است.

۷۲- ماده ۶۹۱ ق. م: «ضمان دینی که هنوز سبب آن ایجاد نشده، باطل است.» ناظر به کدام دلالت است؟

- ۱) دلالت تنبیه و ایفاء به مدلول سیاقی
 ۲) دلالت اقتضاء به مدلول سیاقی
 ۳) دلالت اشاره به مدلول سیاقی
 ۴) دلالت اقتضاء و اشاره به مدلول سیاقی

نکته ۱۴۲: دلالت التزامی خودبرسه قسم است:

دلالت اقتضاء: صحت جمله مستلزم در تقدیر گرفتن کلامی است مانند ماده‌ی ۹۵۴ قانون مدنی که کلمه‌ی جنون در تقدیر است.
دلالت تنبیه و ایما: دلالتی است که در آن قید مذکور در کلام علت حکم است مانند ماده‌ی ۴۳ قانون مدنی که در آن قصد تملک علت حکم است.

دلالت اشاره: دلالتی است که در آن از کلام حکم جدیدی استخراج می‌شود که معمولاً مقصود گوینده نیست ولی نتیجه‌ی کلامش همان حکم جدید است. مواد ۸۲۱ و ۸۰۸ قانون مدنی که از آنها حکم جدیدی خارج می‌شود.

۷۳- ماده ۱۹۵ ق.م: «اگر کسی در حال مستی یا بیهوشی یا در خواب معامله نماید، آن معامله به واسطه فقدان قصد باطل است»، حال اگر گفته شود معامله غیر ممیز باطل است. حکم مزبور مستند به کدامیک از اقسام قیاس است؟
(۱) قیاس اولویت (۲) قیاس مع الفارق (۳) قیاس منصوص العله (۴) قیاس مستنبط العله

نکته ۳۰۷: قیاس منصوص العله: قیاسی که علت حکم به صورت نص در حکم ذکر شده است و حجیت این قیاس به این دلیل است که در صورت تصریح شارع به علت حکم در موردی قضیه از صورت قیاس شرعی و تمثیل منطقی خارج و به شکل قیاس منطقی در می‌آید و یک برهان اصولی می‌باشد.

۷۴- کدام یک از مواد قانونی زیر، مفهوم ندارد؟

- (۱) اطفال در صورت ارتکاب جرم، میرا از مسئولیت کیفری هستند. (م ۴۹ ق.م.ا)
- (۲) اگر مبیع حیوان باشد، مشتری تا سه روز از حین عقد، اختیار فسخ معامله را دارد. (م ۳۹۸ ق.م)
- (۳) هیچ کس نمی‌تواند طرق و شوارع عامه و کوچه‌هایی را که آخر آنها مسدود نیست، تملک نماید. (م ۲۴ ق.م)
- (۴) هرگاه مال غیر منقول قابل تقسیمی بین دو نفر مشترک باشد، حق شفعه به وجود می‌آید. (م ۸۰۸ ق.م)

نکته ۱۵۰: انواع مفهوم مخالف: الف. شرط ب. وصف ج. غایت د. حصر ن. لقب و. عدد.

نکته ۱۵۱: مفهوم مخالف شرط: جمله شرطیه از دو منظر قابل بررسی است:

- ۱: یک منظر آن است که جمله شرطیه برای بیان موضوع حکم باشد یعنی مقدم همان خود موضوع حکم باشد و این در جایی است که حکم در تالی، منوط به شرط در مقدم است مثل اگر خداوند به تو فرزند پسری داد او را ختنه کن. پس اگر فرض اعطای پسر موجود نباشد حکم نیز غافل است. پس اینجا مفهوم مخالفی وجود ندارد.
- ۲: منظر دیگر از جمله‌ی شرطیه همان ترکیب اصلی جمله شرطیه است یعنی جمله‌ی شرط و جزا و ادات شرط مثل اگر قهرمان شوی مدال طلا می‌گیری. این جمله شرطیه مفهوم مخالف دارد.

نکته ۱۵۲: مفهوم مخالف وصف: مقصود از وصف معنایی اعم از نعت و غیرنعت است و شامل حال و تمییز و امثال آنها از اموری که می‌توانند قید موضوع تکلیف باشند می‌شود.

۷۵- کدام یک از مواد قانونی زیر، دارای مفهوم است؟

- (۱) عاریه عقدی است جایز. (م ۶۳۸ ق.م)
- (۲) بیع چیزی که منفعت عقلایی ندارد، باطل است. (م ۳۴۸ ق.م)

۳) زن مستقلاً می تواند در دارایی خود، هر تصرفی را که بخواهد بکند. (م ۱۱۱۸ ق.م.)

۴) زنی با زن شوهردار یا زنی که در عده رجعیه است، موجب حرمت ابدی است. (م ۱۰۵۴ ق.م.)

نکته ۱۵۰: انواع مفهوم مخالف: الف. شرط ب. وصف ج. غایت د. حصر ن. لقب و. عدد.

نکته ۱۵۱: مفهوم مخالف شرط: جمله شرطیه از دو منظر قابل بررسی است:

۱: یک منظر آن است که جمله شرطیه برای بیان موضوع حکم باشد یعنی مقدم همان خود موضوع حکم باشد و این در جایی است که حکم در تالی، منوط به شرط در مقدم است مثل اگر خداوند به تو فرزند پسری داد او را ختنه کن. پس اگر فرض اعطای پسر موجود نباشد حکم نیز غافل است. پس اینجا مفهوم مخالفی وجود ندارد.

۲: منظر دیگر از جمله‌ی شرطیه همان ترکیب اصلی جمله شرطیه است یعنی جمله‌ی شرط و جزا و ادات شرط مثل اگر قهرمان شوی مدال طلا می گیری. این جمله شرطیه مفهوم مخالف دارد.

نکته ۱۵۲: مفهوم مخالف وصف: مقصود از وصف معنایی اعم از نعت و غیرنعت است و شامل حال و تمییز و امثال آنها از اموری که می توانند قید موضوع تکلیف باشند می شود.

۸۰- در تعارض اصل استصحاب با اصل تخییر، به ترتیب، کدام اصل بر دیگری مقدم می شود و از چه بابی؟

۴) استصحاب - ورود

۳) تخییر - ورود

۲) استصحاب - حکومت

۱) تخییر - حکومت

نکته ۵۳۴: در تعارض استصحاب با تخییر: استصحاب مقدم است زیرا محل اجرای اصل تخییر جایی است که در تکلیف تردید و تخییر وجود داشته باشد و با اجرای استصحاب تخییر از بین می رود.

حقوق جزای عمومی و اختصاصی

۸۱- ملاک شرکت در جرم، در قانون مجازات اسلامی چیست؟

۱) مشارکت در عملیات اجرایی جرم و مستند بودن جرم به رفتار مرتکب.

۲) هر کس عالمًا، عامدًا با دیگری در ارتکاب جرم مشارکت نماید.

۳) جرم ارتكابی مستند به عمل همه آنها باشد.

۴) شرکت در عملیات اجرایی جرم.

نکته ۲۲۵: هر کس با شخص یا اشخاص دیگر در عملیات اجرائی جرمی مشارکت کند و جرم، مستند به رفتار همه آنها باشد

خواه رفتار هر یک به تنهایی برای وقوع جرم کافی باشد خواه نباشد و خواه اثر کار آنان مساوی باشد خواه متفاوت، شریک در جرم محسوب و مجازات او مجازات فاعل مستقل آن جرم است.

ماده ۱۲۵ ق.م.ا- هر کس با شخص یا اشخاص دیگر در عملیات اجرائی جرمی مشارکت کند و جرم، مستند به رفتار همه آنها باشد خواه رفتار هر یک به تنهایی برای وقوع جرم کافی باشد خواه نباشد و خواه اثر کار آنان مساوی باشد خواه متفاوت،

شریک در جرم محسوب و مجازات او مجازات فاعل مستقل آن جرم است. در مورد جرائم غیر عمدی نیز چنانچه جرم، مستند به تقصیر دو یا چند نفر باشد مقصران، شریک در جرم محسوب می شوند و مجازات هر یک از آنان، مجازات فاعل مستقل آن جرم است.

تبصره- اعمال مجازات حدود، قصاص و دیات در مورد شرکت در جنایت با رعایت مواد

۸۲- مسئولیت کیفری به علت رفتار دیگری، با کدام شرایط محقق می شود؟

- ۱) شخص به طور قانونی، مسئول اعمال دیگری باشد یا در رابطه با نتیجه رفتار ارتكابی دیگری، مرتکب تقصیر شود.
- ۲) شخص به طور قانونی، مسئول اعمال دیگری باشد و در رابطه با نتیجه رفتار دیگری، مرتکب تقصیر شود.
- ۳) شخص به طور قانونی یا قراردادی، مسئول اعمال دیگری باشد یا در رابطه با نتیجه رفتار دیگری، مرتکب تقصیر شود.
- ۴) شخص به طور قانونی یا قراردادی، مسئول اعمال دیگری باشد و در رابطه با نتیجه رفتار دیگری، مرتکب تقصیر شود.

نکته ۲۹۷: مسئولیت کیفری به علت رفتار دیگری تنها در صورتی ثابت است که شخص به طور قانونی مسئول اعمال دیگری باشد یا در رابطه با نتیجه رفتار ارتكابی دیگری، مرتکب تقصیر شود.

ماده ۱۴۲ ق.م.ا - مسئولیت کیفری به علت رفتار دیگری تنها در صورتی ثابت است که شخص به طور قانونی مسئول اعمال دیگری باشد یا در رابطه با نتیجه رفتار ارتكابی دیگری، مرتکب تقصیر شود.

۸۳- "الف" به قصد قتل "ب" تیری به سمت او شلیک می کند که به علت اشتباه به "ج" اصابت می کند، لیکن مجنی علیه پس از درمان از مرگ نجات پیدا می کند. "الف" به کدام اتهام تحت تعقیب قرار می گیرد؟

۱) جرم عقیم   ۲) شروع به جرم قتل عمدی   ۳) ایراد جرح و صدمات عمدی   ۴) جنایت خطای محض

نکته ۵۰۲: جنایتی که در آن مرتکب نه قصد جنایت بر مجنی علیه را داشته باشد و نه قصد ایراد فعل واقع شده بر او را، مانند آنکه تیری به قصد شکار رها کند و به فردی برخورد نماید جنایت خطای محض می باشد.

ماده ۲۹۲ ق.م.ا - جنایت در موارد زیر خطای محض محسوب می شود:

الف- در حال خواب و بیهوشی و مانند آنها واقع شود.

ب- به وسیله صغیر و مجنون ارتکاب یابد.

پ- جنایتی که در آن مرتکب نه قصد جنایت بر مجنی علیه را داشته باشد و نه قصد ایراد فعل واقع شده بر او را، مانند آنکه تیری به قصد شکار رها کند و به فردی برخورد نماید.

تبصره- در مورد بندهای (الف) و (پ) هرگاه مرتکب آگاه و متوجه باشد که اقدام او نوعاً موجب جنایت بر دیگری می گردد، جنایت عمدی محسوب می شود.

۸۴- کدام یک از قوانین زیر، نسبت به جرایم سابق بر وضع قانون، فوراً اجرا می شود؟

- ۱) قانونی که مدت زمان مرور زمان تعقیب را افزایش دهد.
- ۲) قانونی که مدت زمان تحت نظر متهمان را کاهش دهد.
- ۳) قانونی که مدت زمان اعتراض به قرار تعلیق تعقیب را کاهش دهد.
- ۴) قانونی که مدت زمان اعلام عقیده بازپرس را درباره صدور قرار مناسب افزایش دهد.

نکته ۲۸: اصل بر این است که قوانین شکلی به نفع متهم است و عطف به ماسبق می‌شود، اما در مواردی که قانون جدید حقوق مکتسبه متهم را زایل کند این قانون عطف به ماسبق نمی‌شود.

ماده ۱۰ ق.م.ا - در مقررات و نظامات دولتی مجازات و اقدام تأمینی و تربیتی باید به موجب قانونی باشد که قبل از وقوع جرم مقرر شده است و مرتکب هیچ رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل را نمیتوان به موجب قانون مؤخر به مجازات یا اقدامات تأمینی و تربیتی محکوم کرد لکن چنانچه پس از وقوع جرم، قانونی مبنی بر تخفیف یا عدم اجرای مجازات یا اقدام تأمینی و تربیتی یا از جهاتی مساعدتر به حال مرتکب وضع شود نسبت به جرائم سابق بوضع آن قانون تا صدور حکم قطعی، مؤثر است. هرگاه به موجب قانون سابق، حکم قطعی لازم الاجراء صادر شده باشد به ترتیب زیر عمل می‌شود:

الف- اگر رفتاری که در گذشته جرم بوده است به موجب قانون لاحق جرم شناخته نشود، حکم قطعی اجراء نمی‌شود و اگر در جریان اجراء باشد اجرای آن موقوف می‌شود. در این موارد و همچنین در موردی که حکم قبلاً اجراء شده است هیچگونه اثر کیفری بر آن مترتب نیست.

ب- اگر مجازات جرمی به موجب قانون لاحق، تخفیف یابد، قاضی اجرای احکام موظف است قبل از شروع به اجراء یا در حین اجراء از دادگاه صادرکننده حکم قطعی، اصلاح آن را طبق قانون جدید تقاضا کند. محکوم نیز می‌تواند از دادگاه صادرکننده حکم، تخفیف مجازات را تقاضا نماید. دادگاه صادرکننده حکم با لحاظ قانون لاحق، مجازات قبلی را تخفیف می‌دهد.

مقررات این بند در مورد اقدام تأمینی و تربیتی که در مورد اطفال بزهکار اجراء می‌شود نیز جاری است. در این صورت ولی یا سرپرست وی نیز می‌تواند تخفیف اقدام تأمینی و تربیتی را تقاضا نماید. تبصره - مقررات فوق در مورد قوانینی که برای مدت معین و یا موارد خاص وضع شده است، مگر به تصریح قانون لاحق، اعمال نمی‌شود.

ماده ۱۱ ق.م.ا - قوانین زیر نسبت به جرائم سابق بر وضع قانون، فوراً اجراء می‌شود:

الف- قوانین مربوط به تشکیلات قضائی و صلاحیت

ب- قوانین مربوط به ادله اثبات دعوی تا پیش از اجرای حکم

پ- قوانین مربوط به شیوه دادرسی

ت- قوانین مربوط به مرور زمان

تبصره - در صورتی که در مورد بند(ب) حکم قطعی صادر شده باشد، پرونده برای بررسی به دادگاه صادرکننده حکم قطعی ارسال می‌شود.

۸۵- چنانچه قابل گذشت بودن جرمی در قانون تصریح نشده باشد، کدام یک از موارد زیر، صحیح است؟

۱) شاکی مطلقاً نمی‌تواند گذشت کند.

۲) شاکی می‌تواند تا قبل از صدور کیفرخواست درخواست ترک تعقیب کند.

۳) اگر جرم از حقوق الناس و شرعاً قابل گذشت باشد، شاکی می‌تواند گذشت کند.

۴) شاکی می‌تواند به طور مشروط گذشت کند، در این صورت، متهم با قرار تامین مناسب آزاد می‌شود.

نکته ۴۰: چنانچه قابل گذشت بودن جرمی در قانون تصریح نشده باشد، غیرقابل گذشت محسوب می‌شود مگر اینکه از حق الناس بوده و شرعاً قابل گذشت باشد.

ماده ۱۰۳ ق.م.ا - چنانچه قابل گذشت بودن جرمی در قانون تصریح نشده باشد، غیرقابل گذشت محسوب می‌شود مگر اینکه از حق الناس بوده و شرعاً قابل گذشت باشد.

۸۶- در جرایم مستوجب حد، مرتکب با کدام شرایط زیر، مسؤول است؟

- ۱) علاوه بر داشتن علم و قصد، مرتکب در صورتی مسئولیت کیفری دارد که به حرمت شرعی رفتار ارتكابی نیز آگاه و متوجه باشد.
- ۲) علاوه بر علم، به موضوع جرم، باید قصد او در ارتكاب عمل مجرمانه احراز و مرتکب حایز شرایط عامه تکلیف باشد.
- ۳) علاوه بر علم، به موضوع جرم، باید قصد او در ارتكاب جرم احراز و مرتکب به حرمت شرعی آگاه و متوجه باشد.
- ۴) علاوه بر داشتن علم، قصد و شرایط مسئولیت کیفری، به حرمت شرعی رفتار ارتكابی نیز آگاه باشد.

نکته ۳۹۲: در جرائم موجب حد، مرتکب در صورتی مسؤول است که علاوه بر داشتن علم، قصد و شرایط مسؤولیت کیفری به حرمت شرعی رفتار ارتكابی نیز آگاه باشد.

ماده ۲۱۷ ق.م.ا - در جرائم موجب حد، مرتکب در صورتی مسؤول است که علاوه بر داشتن علم، قصد و شرایط مسؤولیت کیفری به حرمت شرعی رفتار ارتكابی نیز آگاه باشد.

۸۷- کدام مورد در خصوص مرتکبان جرایمی که نوع یا میزان تعزیر آنها در قوانین موضوعه تعیین نشده است، صحیح است؟

- ۱) به تدابیر جایگزین مجازات محکوم می‌گردند.
- ۲) به کیفر جایگزین مجازات حبس محکوم می‌شوند.
- ۳) به علت ارتكاب عمل حرام، به نظر قاضی محکمه تعزیر می‌شوند.
- ۴) به علت حاکمیت اصل قانونی بودن جرم و مجازات، قابل تعقیب و مجازات نمی‌باشند.

نکته ۱۷۴: مرتکبان جرائمی که نوع یا میزان تعزیر آنها در قوانین موضوعه تعیین نشده است به مجازات جایگزین حبس محکوم می‌گردند. (اجباری)

ماده ۶۹ ق.م.ا - مرتکبان جرائمی که نوع یا میزان تعزیر آنها در قوانین موضوعه تعیین نشده است به مجازات جایگزین حبس محکوم می‌گردند.

۸۸- ارتكاب کدام یک از جرایم زیر، در دوران تعلیق مجازات، موجب لغو محکومیت تعلیقی نمی‌شود؟

- ۱) قتل غیر عمدی ناشی از حوادث رانندگی
- ۲) تعزیر درجه ۷
- ۳) ایراد ضرب عمدی
- ۴) شرب خمر

نکته ۱۳۴: هرگاه محکوم از تاریخ صدور قرار تا پایان مدت تعلیق، مرتکب یکی از جرائم عمدی موجب حد، قصاص، دیه یا تعزیر تا درجه هفت شود، پس از قطعیت حکم اخیر، دادگاه قرار تعلیق را لغو و دستور اجرای حکم معلق را نیز صادر و مراتب را به دادگاه صادرکننده قرار تعلیق اعلام می‌کند. دادگاه به هنگام صدور قرار تعلیق به‌طور صریح به محکوم اعلام می‌کند که اگر در مدت تعلیق مرتکب یکی از جرائم فوق شود، علاوه بر مجازات جرم اخیر، مجازات معلق نیز درباره وی اجراء می‌شود.

ماده ۵۴ ق.م.ا - هرگاه محکوم از تاریخ صدور قرار تا پایان مدت تعلیق، مرتکب یکی از جرائم عمدی موجب حد، قصاص، ديه يا تعزير تا درجه هفت شود، پس از قطعیت حکم أخير، دادگاه قرار تعلیق را لغو و دستور اجرای حکم معلق را نیز صادر و مراتب را به دادگاه صادرکننده قرار تعلیق اعلام می کند. دادگاه به هنگام صدور قرار تعلیق به طور صریح به محکوم اعلام می کند که اگر در مدت تعلیق مرتکب یکی از جرائم فوق شود، علاوه بر مجازات جرم أخير، مجازات معلق نیز درباره وی اجراء می شود.

۸۹- امکان تبدیل مجازات حبس به نظارت الکترونیکی، در کدام جرایم و با چه شرایطی وجود دارد؟

- (۱) تعزیرات درجه ۶ تا ۸ - فقدان سوء سابقه کیفری موثر
(۲) تعزیرات درجه ۳ تا ۸ - جلب رضایت مجنی علیه
(۳) تعزیرات درجه ۵ تا ۸ - جبران ضرر و زیان
(۴) تعزیرات درجه ۴ تا ۸ - جبران ضرر و زیان

نکته ۱۵۴: در جرائم تعزیری از درجه پنج تا درجه هشت، دادگاه می تواند در صورت وجود شرایط مقرر در تعویق مراقبتی، محکوم به حبس را با رضایت وی در محدوده مکانی مشخص تحت نظارت سامانه (سیستم) های الکترونیکی قرار دهد.
ماده ۶۲ ق.م.ا - در جرائم تعزیری از درجه پنج تا درجه هشت، دادگاه می تواند در صورت وجود شرایط مقرر در تعویق مراقبتی، محکوم به حبس را با رضایت وی در محدوده مکانی مشخص تحت نظارت سامانه (سیستم) های الکترونیکی قرار دهد. تبصره - دادگاه در صورت لزوم می تواند محکوم را تابع تدابیر نظارتی یا دستورهای ذکر شده در تعویق مراقبتی قرار دهد.

۹۰- اگر کسی دیگری را به روی شخص ثالثی پرت کند و شخص ثالث بمیرد، وصف جنایت چیست؟

- (۱) عمدی
(۲) شبه عمدی
(۳) خطای محض
(۴) در حکم شبه عمدی

نکته ۸۴۲: هرگاه کسی دیگری را به روی شخص ثالثی پرت کند و شخص ثالث یا شخص پرت شده بمیرد یا مصدوم گردد در صورتی که مشمول تعریف جنایت عمدی نگردد، جنایت شبه عمدی است.

ماده ۵۰۳ ق.م.ا - هرگاه کسی دیگری را به روی شخص ثالثی پرت کند و شخص ثالث یا شخص پرت شده بمیرد یا مصدوم گردد در صورتی که مشمول تعریف جنایت عمدی نگردد، جنایت شبه عمدی است.

۹۱- در کدام یک از جرایم زیر، صرف وجود شبهه، موجب عدم تحقق جرم می شود؟

- (۱) قذف
(۲) زناى محصنه
(۳) سرقت حدی
(۴) محاربه

نکته ۱۱۲: در جرائم موجب حد به استثنای محاربه، افساد فی الارض، سرقت و قذف، به صرف وجود شبهه یا تردید و بدون نیاز به تحصیل دلیل، حسب مورد جرم یا شرط مذکور ثابت نمی شود.

ماده ۱۲۱ ق.م.ا - در جرائم موجب حد به استثنای محاربه، افساد فی الارض، سرقت و قذف، به صرف وجود شبهه یا تردید و بدون نیاز به تحصیل دلیل، حسب مورد جرم یا شرط مذکور ثابت نمی شود.

۹۲- "الف" پس از سرقت از مغازه جواهر فروشی، برای فرار از اتومبیلی که "ب" با هماهنگی قبلی در مقابل مغازه قرار داده است، استفاده و با راندن آن متواری می شود. کدام مورد در خصوص اقدام "ب" صحیح است؟

۱) معاونت در فرار است. ۲) مشارکت در سرقت است. ۳) معاونت در سرقت است. ۴) جرم نمی باشد.

نکته ۲۳۵: رفتار و مصادیق معاونت در جرم به طور حصری در قانون پیش بینش شده است، به موجب ماده ۱۲۶ ق.م.ا:

اشخاص زیر معاون جرم محسوب می شوند:

الف- هرکس، دیگری را ترغیب، تهدید، تطمیع، یا تحریک به ارتکاب جرم کند یا با دسیسه یا فریب یا سوءاستفاده از قدرت، موجب وقوع جرم گردد.

ب- هرکس وسایل ارتکاب جرم را بسازد یا تهیه کند یا طریق ارتکاب جرم را به مرتکب ارائه دهد.

هرکس وقوع جرم را تسهیل کند.

نکته ۲۳۸: برای تحقق معاونت در جرم وجود تقدم یا اقتران زمانی بین رفتار معاون و مرتکب جرم شرط است. لذا هر گونه

مساعده و کمک بعد از وقوع جرم از شمول معاونت خارج است و ممکن است مصداق جرم مستقلی باشد. مانند اخفاء مال

مسروقه توسط شخصی غیر از سارق بعد از وقوع سرقت (ماده ۶۶۲ کتاب تعزیرات) یا جرم موضوع ماده ۶۳۶ کتاب

تعزیرات (اخفای جسد مقتول).

ماده ۱۳۶ ق.م.ا - هرگاه کسی سه بار مرتکب یک نوع جرم موجب حد شود و هر بار حد آن جرم بر او جاری گردد، حد وی در

مرتبه چهارم اعدام است.

۹۵- "الف" ساختمان مسکونی متعلق به "ب" را به عنوان مال متعلق به خود، به شخص "ج" می فروشد. این اقدام، حایز کدام عنوان جزایی زیر است؟

۱) کلاهبرداری، فقط ۲) انتقال مال غیر، فقط ۳) کلاهبرداری و انتقال مال غیر ۴) معامله معارض، فقط

نکته ۱۲۰۴: رفتار مجرمانه کلاهبرداری توسل به اعمال متقلبانه است. این رفتار به صورت فعل محقق می شود نه ترک فعل،

صرف دروغ گویی رفتار متقلبانه محسوب نمی شود. ترک فعل و صرف سکوت نیز رفتار متقلبانه محسوب نمی شود.

نکته ۱۲۰۵: برای تحقق کلاهبرداری توسل به وسایل متقلبانه باید قبل از بردن مال صورت گرفته باشد.

نکته ۱۲۰۶: برای تحقق کلاهبرداری باید وسایل متقلبانه سبب اغفال بزه دیده شود و او باید به سبب این اغفال مال خود را در

اختیار کلاهبردار قرار دهد.

۹۶- "الف" با توهین به شخص "ب"، او را زنازاده می نامد. "الف" مرتکب چه جرم یا جرایمی شده است؟

۱) قذف و توهین ۲) توهین ۳) قذف و افترا ۴) قذف و نشر اکاذیب

نکته ۴۵۷: کسی که به قصد نسبت دادن زنا یا لواط به دیگری، الفاظی غیر از زنا یا لواط به کار ببرد که صریح در انتساب زنا یا

لواط به افرادی از قبیل همسر، پدر، مادر، خواهر یا برادر مخاطب باشد، نسبت به کسی که زنا یا لواط را به او نسبت داده است،

محکوم به حد قذف و درباره مخاطب اگر به علت این انتساب اذیت شده باشد، به مجازات توهین محکوم می گردد.

ماده ۲۵۲ ق.م.ا - کسی که به قصد نسبت دادن زنا یا لواط به دیگری، الفاظی غیر از زنا یا لواط به کار ببرد که صریح در انتساب زنا یا لواط به افرادی از قبیل همسر، پدر، مادر، خواهر یا برادر مخاطب باشد، نسبت به کسی که زنا یا لواط را به او نسبت داده است، محکوم به حد قذف و درباره مخاطب اگر به علت این انتساب اذیت شده باشد، به مجازات توهین محکوم می گردد.

۹۷- کارمند دولت، وجوهی را که اشتبهاً به حساب او در بانک واریز شده، برداشت می نماید. او به کدام اتهام قابل تعقیب کیفری است؟

(۱) تحصیل مال از طریق نامشروع (۲) اختلاس (۳) تصرف غیر قانونی اموال دولتی (۴) هیچ اتهامی

نکته ۱۳۰۰: جرم اختلاس جرمی ساده، آنی و مقید است. مرتکب آن باید کارمند دولت باشد، در آن سپردن شرط است. موضوع اختلاس وجوه و یا اموال منقول است. در اختلای علاوه بر ورود ضرر انتفاع مرتکب یا دیگری شرط است. رفتار مجرمانه این جرم تصاحب است.

نکته ۱۳۰۷: جرم تصرف غیر قانونی جرمی است ساده، آنی و مطلق؛ در این جرم انتفاع شرط نیست، مرتکب این جرم حتماً باید کارکن دولت باشد و مال به او به حسب وظیفه اش سپرده شده باشد. رفتار مجرمانه این جرم استفاده غیر مجاز از مال سپرده شده به کارمند می باشد.

۱۰۰- اگر کسی با حضور و معرفی خود به عنوان فروشنده، دفتر اسناد رسمی را به جای او امضا کند و ثمن معامله را دریافت نماید، مرتکب کدام یک از جرایم زیر شده است.

(۱) استفاده از سند مجعول و کلاهبرداری (۲) جعل سند رسمی و کلاهبرداری
(۳) جعل و استفاده از سند مجعول و کلاهبرداری (۴) کلاهبرداری

نکته ۱۱۲۵: فردی که خود را جای دیگری معرفی کرده در دفتر خانه ای و اسناد رسمی را امضا کرده است و ثمن معامله را گرفته باشد هم مرتکب جرم جعل و هم کلاهبرداری شده است.

آیین دادرسی کیفری

۱۰۱- معاینه پزشکی در مورد افراد تحت نظر، به تقاضای چه شخصی و توسط کدام پزشک به عمل می آید؟

(۱) شخص تحت نظر یا یکی از بستگان نزدیک وی - پزشک منتخب شخص تحت نظر یا بستگان وی
(۲) شخص تحت نظر یا یکی از بستگان نزدیک وی - یکی از پزشکان به تعیین دادستان
(۳) ضابط دادگستری و یا شخص تحت نظر - پزشک مورد اعتماد ضابط دادگستری
(۴) فقط شخص تحت نظر - پزشک تعیین شده توسط دادستان

نکته ۱۹۰: بنا به درخواست شخص تحت نظر یا یکی از بستگان نزدیک وی، یکی از پزشکان به تعیین دادستان از شخص تحت نظر معاینه به عمل می آورد. گواهی پزشک در پرونده ثبت و ضبط می شود.

ماده ۵۱ ق.آ.د.ک - بنا به درخواست شخص تحت نظر یا یکی از بستگان نزدیک وی، یکی از پزشکان به تعیین دادستان از شخص تحت نظر معاینه به عمل می آورد. گواهی پزشک در پرونده ثبت و ضبط می شود.

۱۰۲- در جرایم تعزیری درجه شش، تشکیل جلسه رسیدگی و دعوت طرفین توسط دادگاه تجدیدنظر استان، در کدام یک از

موارد زیر ضروری است؟

۱) در کلیه مواردی که مجازات قانونی جرم حبس باشد

۲) در کلیه احکام متضمن محکومیت، مطلقاً ضروری است

۳) حکم مورد اعتراض، متضمن محکومیت کیفری به جزای نقدی باشد.

۴) حکم مورد اعتراض، متضمن محکومیت کیفری به حبس باشد.

نکته ۹۶۲: رییس شعبه، پرونده‌های ارجاعی را بررسی و گزارش جامع آن را تهیه می‌کند و یا به نوبت به یکی از اعضای دادگاه تجدیدنظر استان ارجاع می‌دهد. این عضو، گزارش پرونده را که متضمن جریان آن و بررسی کامل در خصوص تجدیدنظرخواهی و جهات قانونی آن است، تهیه و در جلسه دادگاه قرائت می‌کند. خلاصه این گزارش در پرونده درج می‌شود و سپس دادگاه به شرح زیر اتخاذ تصمیم می‌نماید:

الف- در صورتی که تحقیقات ناقص باشد، قرار رفع نقص صادر می‌کند و پرونده را نزد دادسرای صادرکننده کیفرخواست یا دادگاه صادر کننده رأی می‌فرستد تا پس از انجام دستور دادگاه تجدید نظر استان، آن را بدون اظهار نظر اعاده کند و یا دادگاه تجدیدنظر می‌تواند خود مبادرت به انجام تحقیقات نماید.

ب- هرگاه رأی صادره از نوع قرار باشد و تحقیقات یا اقدامات دیگر ضروری نباشد و قرار مطابق مقررات صادر شده باشد، آن را تأیید و پرونده به دادگاه صادر کننده قرار اعاده می‌شود و چنانچه به هر علت دادگاه تجدیدنظر عقیده به نقض داشته باشد، پرونده برای رسیدگی به دادگاه صادر کننده قرار اعاده می‌شود و آن دادگاه، مکلف است خارج از نوبت رسیدگی کند.

پ- هرگاه رأی توسط دادگاهی که صلاحیت ذاتی یا محلی ندارد صادر شود، دادگاه تجدیدنظر استان، رأی را نقض و پرونده را به مرجع صالح ارسال و مراتب را به دادگاه صادر کننده رأی اعلام می‌کند.

ت- اگر عملی که محکوم علیه به اتهام ارتکاب آن محکوم شده به فرض ثبوت، جرم نبوده یا به لحاظ شمول عفو عمومی و یا سایر جهات قانونی متهم قابل تعقیب نباشد، رأی مقتضی صادر می‌کند.

ث- در غیر از موارد مزبور در بندهای فوق، دادگاه تجدیدنظر بلافاصله دستور تعیین وقت رسیدگی و احضار طرفین و تمام اشخاصی را که حضورشان ضروری است صادر می‌کند. طرفین می‌توانند شخصاً حاضر شوند یا وکیل معرفی کنند. در هر حال عدم حضور یا عدم معرفی وکیل مانع از رسیدگی نیست.

ماده ۴۵۰ ق.آ.د.ک - رییس شعبه، پرونده‌های ارجاعی را بررسی و گزارش جامع آن را تهیه می‌کند و یا به نوبت به یکی از اعضای دادگاه تجدیدنظر استان ارجاع می‌دهد. این عضو، گزارش پرونده را که متضمن جریان آن و بررسی کامل در خصوص تجدیدنظرخواهی و جهات قانونی آن است، تهیه و در جلسه دادگاه قرائت می‌کند. خلاصه این گزارش در پرونده درج می‌شود و سپس دادگاه به شرح زیر اتخاذ تصمیم می‌نماید:

الف- در صورتی که تحقیقات ناقص باشد، قرار رفع نقص صادر می‌کند و پرونده را نزد دادسرای صادرکننده کیفرخواست یا دادگاه صادر کننده رأی می‌فرستد تا پس از انجام دستور دادگاه تجدید نظر استان، آن را بدون اظهار نظر اعاده کند و یا دادگاه تجدیدنظر می‌تواند خود مبادرت به انجام تحقیقات نماید.

ب- هرگاه رأی صادره از نوع قرار باشد و تحقیقات یا اقدامات دیگر ضروری نباشد و قرار مطابق مقررات صادر شده باشد، آن را تأیید و پرونده به دادگاه صادر کننده قرار اعاده می شود و چنانچه به هر علت دادگاه تجدیدنظر عقیده به نقض داشته باشد، پرونده برای رسیدگی به دادگاه صادر کننده قرار اعاده می شود و آن دادگاه، مکلف است خارج از نوبت رسیدگی کند.

پ- هرگاه رأی توسط دادگاهی که صلاحیت ذاتی یا محلی ندارد صادر شود، دادگاه تجدیدنظر استان، رأی را نقض و پرونده را به مرجع صالح ارسال و مراتب را به دادگاه صادر کننده رأی اعلام می کند.

ت- اگر عملی که محکوم علیه به اتهام ارتکاب آن محکوم شده به فرض ثبوت، جرم نبوده یا به لحاظ شمول عفو عمومی و یا سایر جهات قانونی متهم قابل تعقیب نباشد، رأی مقتضی صادر می کند.

ث- در غیر از موارد مزبور در بندهای فوق، دادگاه تجدیدنظر بلافاصله دستور تعیین وقت رسیدگی و احضار طرفین و تمام اشخاصی را که حضورشان ضروری است صادر می کند. طرفین می توانند شخصاً حاضر شوند یا وکیل معرفی کنند. در هر حال عدم حضور یا عدم معرفی وکیل مانع از رسیدگی نیست.

۱۰۳- کدام یک از موارد زیر در خصوص صدور قرار ترک تعقیب توسط دادسرا، صحیح است؟

- ۱) در جرایم قابل گذشت و قبل از صدور کیفرخواست در صورت درخواست ترک تعقیب از سوی شاکی، توسط دادستان
- ۲) حسب مورد، در جرایم قابل گذشت و غیر قابل گذشت، توسط دادستان و قبل از صدور کیفرخواست.
- ۳) در جرایم قابل گذشت و قبل از صدور کیفرخواست در صورت اعلام گذشت از سوی شاکی
- ۴) در جرایم قابل گذشت و در صورت جبران خسارت زیان دیده توسط بازپرس

نکته ۲۳۵: در جرایم قابل گذشت، شاکی می تواند تا قبل از صدور کیفرخواست درخواست ترک تعقیب کند. در این صورت، دادستان قرار ترک تعقیب صادر می کند. شاکی می تواند تعقیب مجدد متهم را فقط برای یک بار تا یک سال از تاریخ صدور قرار ترک تعقیب درخواست کند.

ماده ۷۹ ق.آ.د.ک - در جرایم قابل گذشت، شاکی می تواند تا قبل از صدور کیفرخواست درخواست ترک تعقیب کند. در این صورت، دادستان قرار ترک تعقیب صادر می کند. شاکی می تواند تعقیب مجدد متهم را فقط برای یک بار تا یک سال از تاریخ صدور قرار ترک تعقیب درخواست کند.

۱۰۵- قرار رسیدگی، توسط کدام مرجع قضایی و در چه مواردی صادر می شود؟

- ۱) دادگاه کیفری یک - آنگاه که به پرونده به طور مستقیم رسیدگی می کند.
- ۲) حسب مورد دادگاه کیفری یک یا دو - هر گاه پس از ارسال پرونده از دادسرا خود را صالح به رسیدگی تشخیص دهد.
- ۳) دادگاه کیفری یک - هرگاه که به قرارهای منع یا موقوفی تعقیب دادسرا اعتراض شده و اعتراض نسبت به آن را موجه تشخیص دهد.
- ۴) حسب مورد دادگاه کیفری یک یا دو - وقتی که به قرارهای منع یا موقوفی تعقیب دادسرا اعتراض شده و اعتراض نسبت به آن را موجه تشخیص دهد.

نکته ۸۶۶: در مواردی که پرونده به طور مستقیم در دادگاه کیفری یک رسیدگی می شود، پس از پایان تحقیقات مقدماتی، چنانچه عمل انتسابی جرم محسوب نشود یا ادله کافی برای انتساب جرم به متهم وجود نداشته باشد و یا به جهات قانونی دیگر متهم قابل تعقیب نباشد، دادگاه حسب مورد، قرار منع یا موقوفی تعقیب و در غیر این صورت قرار رسیدگی صادر می کند.

ماده ۳۸۳ ق.آ.د.ک - در مواردی که پرونده به طور مستقیم در دادگاه کیفری یک رسیدگی می شود، پس از پایان تحقیقات مقدماتی، چنانچه عمل انتسابی جرم محسوب نشود یا ادله کافی برای انتساب جرم به متهم وجود نداشته باشد و یا به جهات قانونی دیگر متهم قابل تعقیب نباشد، دادگاه حسب مورد، قرار منع یا موقوفی تعقیب و در غیر این صورت قرار رسیدگی صادر می کند.

۱۰۶- کدام یک از قرار های بازپرس که مورد موافقت دادستان قرار گرفته است، از ناحیه طرفین پرونده قابل اعتراض نیست؟

- (۱) منع تعقیب
(۲) عدم صلاحیت
(۳) موقوفی تعقیب
(۴) ممنوعیت خروج از کشور به عنوان قرار نظارت قضایی

نکته ۵۹۱: علاوه بر موارد مذکور در قانون قرارهای بازپرس در موارد زیر قابل اعتراض است:

- الف- قرار منع و موقوفی تعقیب و اناطه به تقاضای شاکی؛
ب- قرار بازداشت موقت، ابقاء و تشدید تأمین به تقاضای متهم؛
پ- قرار تأمین خواسته به تقاضای متهم.
- ماده ۲۷۰ ق.آ.د.ک - علاوه بر موارد مقرر در این قانون، قرارهای بازپرس در موارد زیر قابل اعتراض است:
- الف- قرار منع و موقوفی تعقیب و اناطه به تقاضای شاکی؛
ب- قرار بازداشت موقت، ابقاء و تشدید تأمین به تقاضای متهم؛
پ- قرار تأمین خواسته به تقاضای متهم.

تبصره- مهلت اعتراض به قرارهای قابل اعتراض، برای اشخاص مقیم ایران ده روز و برای افراد مقیم خارج از کشور یک ماه از تاریخ ابلاغ است.

۱۰۷- دادسرای عمومی و انقلاب تهران، با صدور قرار نیابت قضایی، انجام تحقیقات در خصوص اتهامی را از دادسرای عمومی و انقلاب اصفهان درخواست می کند و در دادسرای اصفهان، قرار تأمین منتهی به بازداشت متهم صادر می شود. دادستان و دادگاه کدام شهرستان، تکلیف اظهار نظر در مورد قرار تأمین صادره و همچنین رسیدگی به اعتراض متهم نسبت به قرار مزبور را برعهده دارد؟

- (۱) دادستان تهران-دادگاه تهران
(۲) دادستان تهران - دادگاه اصفهان
(۳) دادستان اصفهان-دادگاه تهران
(۴) دادستان اصفهان - دادگاه اصفهان

نکته ۳۳۷: هرگاه در اجرای نیابت قضایی، قرار تأمین صادره منتهی به بازداشت متهم شود، پرونده جهت اظهار نظر نزد دادستان محل اجرای نیابت ارسال می شود. به اعتراض متهم نسبت به قرار بازداشت، مطابق مقررات در دادگاه صالح محل اجرای نیابت، رسیدگی می شود.

ماده ۱۲۱ ق.آ.د.ک - هرگاه در اجرای نیابت قضایی، قرار تأمین صادره منتهی به بازداشت متهم شود، پرونده جهت اظهارنظر نزد دادستان محل اجرای نیابت ارسال می‌شود. به اعتراض متهم نسبت به قرار بازداشت، مطابق مقررات در دادگاه صالح محل اجرای نیابت، رسیدگی می‌شود.

۱۰۸- مرجع رسیدگی به اعتراض شخص ثالث نسبت به توقیف اموال ناشی از اجرای قرار تأمین خواسته صادره توسط بازپرس، کدام است و طبق کدام قانون یا مقررات رسیدگی می‌کند؟

- ۱) دادگاه کیفری دو - طبق مقررات اجرای احکام کیفری
۲) دادگاه کیفری دو - طبق مقررات اجرای احکام مدنی
۳) دادگاه حقوقی - طبق مقررات اجرای احکام مدنی
۴) دادگاه حقوقی - طبق مقررات اجرای احکام کیفری

نکته ۳۱۸: دادگاه حقوقی به اعتراض اشخاص ثالث نسبت به توقیف اموال ناشی از اجرای قرار تأمین خواسته، مطابق مقررات اجرای احکام مدنی رسیدگی می‌کند.

ماده ۱۱۱ ق.آ.د.ک - دادگاه حقوقی به اعتراض اشخاص ثالث نسبت به توقیف اموال ناشی از اجرای قرار تأمین خواسته، مطابق مقررات اجرای احکام مدنی رسیدگی می‌کند.

۱۰۹- تشکیل جلسه مقدماتی، برای کدام یک از مراجع قانونی زیر الزامی است؟

- ۱) فقط دادگاه های کیفری یک
۲) فقط دادگاه های کیفری یک و دو
۳) کلیه دادگاه های کیفری و نظامی
۴- دادگاه کیفری یک، دادگاه های نظامی یک و دادگاه های انقلاب در موارد تعدد قاضی

نکته ۸۷۲: پس از اتمام مهلت اعم از آن که ایراد و اعتراضی واصل شده یا نشده باشد، مدیر دفتر، پرونده را به دادگاه ارسال می‌کند. رییس دادگاه، پرونده را شخصاً بررسی و گزارش جامع آن را تنظیم و یا به نوبت به یکی از اعضای دادگاه ارجاع می‌کند. عضو مذکور حداکثر ظرف ده روز، گزارش مبسوط راجع به اتهام و ادله و جریان پرونده را تهیه و تقدیم رییس می‌کند. دادگاه به محض وصول گزارش، جلسه مقدماتی اداری را تشکیل می‌دهد و با توجه به مفاد گزارش و اوراق پرونده و ایرادها و اعتراضهای اصحاب دعوی به شرح زیر اقدام می‌کند:

الف- در صورتی که تحقیقات ناقص باشد، قرار رفع نقص صادر می‌کند و پرونده را نزد دادرسی صادرکننده کیفرخواست می‌فرستد تا پس از انجام دستور دادگاه، آن را بدون اظهار نظر اعاده کند.

ب- هرگاه موضوع، خارج از صلاحیت دادگاه باشد، قرار عدم صلاحیت صادر می‌کند.

پ- در صورتی که به دلیل شمول مرور زمان، گذشت شاکه یا مدعی خصوصی و یا جهات قانونی دیگر، متهم قابل تعقیب نباشد، قرار موقوفی تعقیب صادر می‌کند. در این صورت چنانچه متهم زندانی باشد به دستور دادگاه، فوری آزاد می‌شود.

ماده ۳۸۹ ق.آ.د.ک - پس از اتمام مهلت اعم از آن که ایراد و اعتراضی واصل شده یا نشده باشد، مدیر دفتر، پرونده را به دادگاه ارسال می‌کند. رییس دادگاه، پرونده را شخصاً بررسی و گزارش جامع آن را تنظیم و یا به نوبت به یکی از اعضای دادگاه ارجاع می‌کند. عضو مذکور حداکثر ظرف ده روز، گزارش مبسوط راجع به اتهام و ادله و جریان پرونده را تهیه و تقدیم رییس

می‌کند. دادگاه به محض وصول گزارش، جلسه مقدماتی اداری را تشکیل می‌دهد و با توجه به مفاد گزارش و اوراق پرونده و ایرادها و اعتراضهای اصحاب دعوی به شرح زیر اقدام می‌کند:

الف- در صورتی که تحقیقات ناقص باشد، قرار رفع نقص صادر می‌کند و پرونده را نزد دادسرای صادرکننده کیفرخواست می‌فرستد تا پس از انجام دستور دادگاه، آن را بدون اظهار نظر اعاده کند.

ب- هرگاه موضوع، خارج از صلاحیت دادگاه باشد، قرار عدم صلاحیت صادر می‌کند.

پ- در صورتی که به دلیل شمول مرور زمان، گذشت شاکی یا مدعی خصوصی و یا جهات قانونی دیگر، متهم قابل تعقیب نباشد، قرار موقوفی تعقیب صادر می‌کند. در این صورت چنانچه متهم زندانی باشد به دستور دادگاه، فوری آزاد می‌شود.

تبصره- دادگاه می‌تواند در صورت ضرورت، دادستان یا نماینده او، شاکی یا مدعی خصوصی یا متهم و یا وکلای آنان را برای حضور در جلسه مقدماتی دعوت کند.

ماده ۲۹۷ ق.آ.د.ک - دادگاه انقلاب برای رسیدگی به جرایم موجب مجازات مندرج در بندهای «الف»، «ب»، «پ» و «ت» ماده (۳۰۲) این قانون با حضور رییس و دو مستشار تشکیل می‌شود. دادگاه برای رسیدگی به سایر موضوعات قانون با حضور رییس یا دادرسی علی‌البدل یا توسط یک مستشار تشکیل می‌شود.

تبصره- مقررات دادرسی دادگاه کیفری یک به شرح مندرج در این قانون در دادگاه انقلاب، در مواردی که با تعدد قاضی رسیدگی می‌کند جاری است.

۱۱۰- در خصوص درخواست اعاده دادرسی، شعبه دیوان عالی کشور، پس از رسیدگی به درخواست محکوم علیه، چه اقدامی انجام می‌دهد؟

۱) رای دادگاه صادر کننده حکم قطعی را ابرام یا نقض می‌کند

۲) حسب مورد درخواست اعاده دادرسی را تجویز یا قرار رد صادر می‌کند

۳) فقط در خصوص صلاحیت دادگاه صادر کننده حکم قطعی، رسیدگی می‌کند و در خصوص احراز نقص قواعد صلاحیت پرونده را به دادگاه صالح ارسال می‌دارد.

۴) موارد نقص تحقیقات دادگاه صادر کننده حکم قطعی را تعیین و به دادگاه مزبور جهت رفع نقص و اعاده پرونده به دیوان ارسال و یا اینکه حکم صادره را ابرام می‌کند.

نکته ۹۹۲: درخواست اعاده دادرسی به دیوان عالی کشور تسلیم می‌شود. این مرجع پس از احراز انطباق موضوع درخواست با یکی از جهات اعاده دادرسی، با تجویز اعاده دادرسی، رسیدگی مجدد را به دادگاه هم‌عرض دادگاه صادر کننده حکم قطعی، ارجاع می‌دهد و در غیر این صورت قرار رد اعاده دادرسی صادر می‌نماید.

۱۱۱- اعتبار و ضمانت اجرای تحقیقات و اقداماتی که توسط ضابط فاکت کارت ویژه ضابطان دادگستری صورت می‌گیرد کدام است؟

۱) ممنوع از نظر قانونی بی اعتبار است و موجب محکومیت به سه ماه تا یک سال انفصال از خدمات دولتی است.

۲) فقط از منظر قانون ممنوع است و موجب محکومیت به سه ماه تا یک سال انفصال از خدمات دولتی است

۳) از نظر قانونی معتبر است، لیکن مجازات شش ماه تا دو سال انفصال از خدمات دولتی را در بر دارد.

۴) ممنوع و از نظر قانونی بی اعتبار است و موجب محکومیت به حبس از یک تا شش ماه است.

نکته ۱۵۶: تحقیقات و اقدامات صورت گرفته از سوی اشخاص فاقد کارت ویژه ضابطان دادگستری، ممنوع و از نظر قانونی بدون اعتبار است و متخلف به ۳ ماه تا ۱ سال انفصال از خدمات دولتی محکوم می شود.

ماده ۳۰ ق.آ.د.ک - احراز عنوان ضابط دادگستری، علاوه بر وثاقت و مورد اطمینان بودن، منوط به فراگیری مهارت های لازم با گذراندن دوره های آموزشی زیر نظر مرجع قضایی مربوط و تحصیل کارت ویژه ضابطان دادگستری است. تحقیقات و اقدامات صورت گرفته از سوی اشخاص فاقد این کارت، ممنوع و از نظر قانونی بدون اعتبار است.

تبصره ۱ - دادستان مکلف است به طور مستمر دوره های آموزشی حین خدمت را جهت کسب مهارت های لازم و ایفاء وظایف قانونی برای ضابطان دادگستری برگزار نماید.

تبصره ۲ - آیین نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزیر دادگستری و با همکاری وزرای اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، کشور و فرمانده نیروی انتظامی تهیه می شود و به تصویب رییس قوه قضاییه می رسد.

۱۱۲- در مرحله تحقیقات مقدماتی، سلب حق همراه داشتن وکیل و همچنین عدم تفهیم این حق به متهم، چه آثاری را دربر دارد؟

۱) به ترتیب، بی اعتباری تحقیقات انجام شده و مجازات انتظامی درجه چهار مقام قضایی را در بر دارد.

۲) فقط منجر به بی اعتباری تحقیقی است که بدون حضور وکیل صورت پذیرفته است

۳) به ترتیب، موجب مجازات انتظامی درجه هشت و سه مقام قضایی است.

۴) فقط بی اعتباری کل تحقیقات مقدماتی را سبب می شود.

نکته ۴۶۷: سلب حق همراه داشتن وکیل یا عدم تفهیم این حق به متهم موجب بی اعتباری تحقیقات می شود.

ماده ۱۹۰ ق.آ.د.ک - متهم می تواند در مرحله تحقیقات مقدماتی، یک نفر وکیل دادگستری همراه خود داشته باشد. این حق باید پیش از شروع تحقیق توسط بازپرس به متهم ابلاغ و تفهیم شود. چنانچه متهم احضار شود این حق در برگه احضاریه قید و به او ابلاغ می شود. وکیل متهم می تواند با کسب اطلاع از اتهام و دلایل آن، مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از متهم یا اجرای قانون لازم بداند، اظهار کند. اظهارات وکیل در صورت مجلس نوشته می شود.

تبصره ۱ - سلب حق همراه داشتن وکیل یا عدم تفهیم این حق به متهم موجب بی اعتباری تحقیقات می شود.

تبصره ۲ - در جرایمی که مجازات آن سلب حیات یا حبس ابد است، چنانچه متهم اقدام به معرفی وکیل در مرحله تحقیقات مقدماتی ننماید، بازپرس در این مرحله برای وی وکیل تسخیری انتخاب می کند.

تبصره ۳ - در مورد این ماده و نیز چنانچه اتهام مطرح مربوط به منافی عفت باشد، مفاد ماده (۱۹۱) جاری است.

۱۱۳ - حسب نوع ابلاغ، مهلت وخواهی نسبت به احکام غیابی کیفری چند روز است و مرجع رسیدگی به درخواست وخواهی، کدام دادگاه است؟

۱) ابلاغ واقعی: ۲۰ روز از تاریخ اطلاع - ابلاغ قانونی: ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ - دادگاه تجدید نظر استان

- ۲) ابلاغ واقعی : ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ-ابلاغ قانونی : ۲۰ روز از تاریخ اطلاع -دادگاه تجدید نظر استان
- ۳) ابلاغ واقعی : ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ-ابلاغ قانونی : ۲۰ روز از تاریخ اطلاع -دادگاه صادر کننده حکم غیابی
- ۴) ابلاغ واقعی : ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ -ابلاغ قانونی : ۱۰ روز از تاریخ اطلاع - دادگاه صادر کننده حکم غیابی

نکته ۸۹۶: در رسیدگی غیابی چنانچه رأی دادگاه مبنی بر محکومیت متهم باشد، ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ واقعی، قابل واخواهی در همان دادگاه است و پس از انقضای مهلت واخواهی برابر مقررات حسب مورد قابل تجدیدنظر یا فرجام است. مهلت واخواهی برای اشخاص مقیم خارج از کشور، دو ماه است.

نکته ۸۹۹: هرگاه حکم غیابی دادگاه ابلاغ واقعی نشده باشد، محکوم علیه می تواند ظرف بیست روز از تاریخ اطلاع، واخواهی کند که در این صورت، اجرای رأی، متوقف و متهم تحت الحفظ به همراه پرونده به دادگاه صادر کننده حکم اعزام می شود. این دادگاه در صورت اقتضاء نسبت به اخذ تأمین یا تجدیدنظر در تأمین قبلی اقدام می کند.

ماده ۴۰۶ ق.آ.د.ک - در تمام جرایم، به استثنای جرایمی که فقط جنبه حق الهی دارند، هرگاه متهم یا وکیل او در هیچ یک از جلسات دادگاه حاضر نشود یا لایحه دفاعیه نفرستاده باشد، دادگاه پس از رسیدگی، رأی غیابی صادر می کند. در این صورت، چنانچه رأی دادگاه مبنی بر محکومیت متهم باشد، ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ واقعی، قابل واخواهی در همان دادگاه است و پس از انقضای مهلت واخواهی برابر مقررات حسب مورد قابل تجدیدنظر یا فرجام است. مهلت واخواهی برای اشخاص مقیم خارج از کشور، دو ماه است.

تبصره ۱- هرگاه متهم در جلسه رسیدگی حاضر و در فاصله تنفس یا هنگام دادرسی بدون عذر موجه غایب شود، دادگاه رسیدگی را ادامه می دهد. در این صورت حکمی که صادر می شود، حضوری است.

تبصره ۲- حکم غیابی که ظرف مهلت مقرر از آن واخواهی نشود، پس از انقضای مهلت های واخواهی و تجدیدنظر یا فرجام به اجرا گذاشته می شود. هرگاه حکم دادگاه ابلاغ واقعی نشده باشد، محکوم علیه می تواند ظرف بیست روز از تاریخ اطلاع، واخواهی کند که در این صورت، اجرای رأی، متوقف و متهم تحت الحفظ به همراه پرونده به دادگاه صادر کننده حکم اعزام می شود. این دادگاه در صورت اقتضاء نسبت به اخذ تأمین یا تجدیدنظر در تأمین قبلی اقدام می کند.

تبصره ۳- در جرایمی که فقط جنبه حق الهی دارند، هرگاه محتویات پرونده، مجرمیت متهم را اثبات نکند و تحقیق از متهم ضروری نباشد، دادگاه می تواند بدون حضور متهم، رأی بر براءت او صادر کند.

۱۱۴- در مواردی که احاله پرونده کیفری به منظور حفظ نظم و امنیت عمومی لازم باشد، به ترتیب، بنا به درخواست و تجویز کدام یک از مراجع و یا مقامات زیر، احاله صورت می پذیرد؟

- ۱) دیوان عالی کشور - رییس حوزه قضایی مبدا
۲) شعبه اول دادگاه تجدید نظر استان - رییس حوزه قضایی مبدا
- ۳) شعبه اول دادگاه تجدید نظر استان - دادستان محل وقوع جرم
۴) دیوان عالی کشور - رییس قوه قضاییه یا دادستان کل کشور

نکته ۹۲۱: علاوه بر موارد مذکور در فوق، به منظور حفظ نظم و امنیت عمومی، بنا به پیشنهاد رییس قوه قضاییه یا دادستان کل کشور و تجویز دیوان عالی کشور، رسیدگی به حوزه قضایی دیگر احاله می شود.

ماده ۴۲۰ ق.آ.د.ک - علاوه بر موارد مذکور در ماده قبل، به منظور حفظ نظم و امنیت عمومی، بنا به پیشنهاد رییس قوه قضاییه یا دادستان کل کشور و تجویز دیوان عالی کشور، رسیدگی به حوزه قضایی دیگر احاله می‌شود.

تبصره- در جرایم در صلاحیت سازمان قضایی نیروهای مسلح، رییس این سازمان می‌تواند به منظور حفظ نظم و امنیت عمومی و رعایت مصالح نیروهای مسلح، پرونده را به حوزه قضایی دیگر احاله کند.

۱۱۵- متهمی با صدور قرار کفالت، به علت عجز از معرفی کفیل بازداشت شده است، در همان روز بعد از اتمام وقت اداری یکی از اشنایان وی با ارایه سند مثبت ملائت تقاضای کفالت از متهم را می‌کند، کدام مورد صحیح است؟

(۱) مرجع صادر کننده قرار یا قاضی کشیک در صورت وجود شرایط قانونی مکلف به پذیرش آن و صدور قرار قبولی کفالت است.

(۲) با توجه به اتمام وقت اداری بررسی تقاضا و احیانا صدور قرار قبولی به اول وقت اداری روز بعد موکول می‌شود.

(۳) به علت عدم دسترسی به پرونده متهم قاضی کشیک فاقد مجوز قانونی برای پذیرش تقاضا است.

(۴) پذیرش تقاضای مذکور از سوی قاضی کشیک منوط به کسب موافقت بازپرس پرونده است.

نکته ۵۲۳: مرجع صادرکننده قرار و رییس یا معاون زندان مکلفند تمهیدات لازم را به منظور دسترسی متهم به افرادی که وی برای یافتن کفیل یا وثیقه‌گذار معرفی می‌کند، فراهم کنند و هر زمان متهم، کفیل یا وثیقه معرفی نماید هرچند خارج از وقت اداری باشد، در صورت وجود شرایط قانونی، مرجع صادرکننده قرار یا قاضی کشیک مکلف به پذیرش آن هستند.

ماده ۲۲۶ ق.آ.د.ک - متهمی که در مورد او قرار کفالت یا وثیقه صادر می‌شود تا معرفی کفیل یا سپردن وثیقه به بازداشتگاه معرفی می‌گردد؛ اما در صورت بازداشت، متهم می‌تواند تا مدت ده روز از تاریخ ابلاغ قرار بازپرس، نسبت به اصل قرار منتهی به بازداشت یا عدم پذیرش کفیل یا وثیقه اعتراض کند.

تبصره- مرجع صادرکننده قرار و رییس یا معاون زندان مکلفند تمهیدات لازم را به منظور دسترسی متهم به افرادی که وی برای یافتن کفیل یا وثیقه‌گذار معرفی می‌کند، فراهم کنند و هر زمان متهم، کفیل یا وثیقه معرفی نماید هرچند خارج از وقت اداری باشد، در صورت وجود شرایط قانونی، مرجع صادرکننده قرار یا قاضی کشیک مکلف به پذیرش آن هستند.

۱۱۶- کدام یک از موارد زیر از موجبات شروع به رسیدگی در دادگاههای کیفری نیست؟

(۲) ادعای شفاهی دادستان

(۱) قرار جلب به دادرسی صادره توسط دادگاه

(۴) کیفرخواست دادستان

(۳) قرار جلب به دادرسی صادره توسط بازپرس

نکته ۷۹۳: دادگاههای کیفری در موارد زیر شروع به رسیدگی می‌کنند:

الف- کیفرخواست دادستان؛

ب- قرار جلب به دادرسی توسط دادگاه؛

پ- ادعای شفاهی دادستان در دادگاه.

ماده ۳۳۵ ق.آ.د.ک - دادگاههای کیفری در موارد زیر شروع به رسیدگی می‌کنند:

الف- کیفرخواست دادستان؛

ب- قرار جلب به دادرسی توسط دادگاه؛

پ- ادعای شفاهی دادستان در دادگاه.

۱۱۷- قرار توقف تحقیقات در کدام یک از جرایم و با وجود چه شرایطی صادر می شود؟

۱) جرایم تعزیری درجه چهار تا هشت - مرتکب جرم پس از گذشت ۲ سال از وقوع جرم علی رغم شناسایی دستگیر نشود.

۲) جرایم تعزیری درجه چهار تا هشت - مرتکب جرم پس از گذشت ۲ سال از وقوع جرم معلوم نشود.

۳) جرایم تعزیری درجه چهار تا هشت - مرتکب جرم پس از گذشت دو سال از شروع به تعقیب معلوم نشود.

۴) کلیه جرایم تعزیری - مرتکب جرم پس از گذشت ۲ سال از شروع به تعقیب معلوم نشود.

نکته ۳۰۶: در جرایم تعزیری درجه چهار، پنج، شش، هفت و هشت، هرگاه با انجام تحقیقات لازم، مرتکب جرم معلوم نشود و دو سال تمام از وقوع جرم بگذرد، با موافقت دادستان، قرار توقف تحقیقات صادر و پرونده به طور موقت بایگانی و مراتب در مواردی که پرونده شاکی دارد، به شاکی ابلاغ می شود. شاکی می تواند ظرف مهلت اعتراض به قرارها، به این قرار اعتراض کند. ماده ۱۰۴ ق.آ.د.ک - بازپرس نمی تواند به عذر آن که متهم معین نیست، مخفی شده و یا دسترسی به او مشکل است، تحقیقات خود را متوقف کند. در جرایم تعزیری درجه چهار، پنج، شش، هفت و هشت، هرگاه با انجام تحقیقات لازم، مرتکب جرم معلوم نشود و دو سال تمام از وقوع جرم بگذرد، با موافقت دادستان، قرار توقف تحقیقات صادر و پرونده به طور موقت بایگانی و مراتب در مواردی که پرونده شاکی دارد، به شاکی ابلاغ می شود. شاکی می تواند ظرف مهلت اعتراض به قرارها، به این قرار اعتراض کند. هرگاه شاکی، هویت مرتکب را به دادستان اعلام کند یا مرتکب به نحو دیگری شناخته شود، به دستور دادستان موضوع مجدداً تعقیب می شود. در مواردی که پرونده مطابق قانون به طور مستقیم در دادگاه مطرح شود، دادگاه رأساً، مطابق مقررات این ماده اقدام می کند.

۱۱۸- حداکثر زمان بازداشت متهم در جرایم مستوجب سلب حیات چقدر است؟

۱) ۲ سال ، فقط در صورت صدور قرار بازداشت موقت

۲) ۲ سال ، اعم از قرار بازداشت موقت و یا سایر قرار های منتهی به بازداشت

۳) ۱ سال ، اعم از قرار بازداشت موقت و یا سایر قرار های منتهی به بازداشت

۴) ۳ سال ، در صورت قرار بازداشت موقت و ۱ سال در سایر قرار های منتهی به بازداشت

نکته ۵۵۵: هرگاه بازداشت متهم ادامه یابد، حسب مورد، هر دو ماه یا هر یک ماه مراتب مذکور در فوق اعمال می شود. به هر حال، مدت بازداشت متهم نباید از حداقل مجازات حبس مقرر در قانون برای آن جرم تجاوز کند و در صورت در جرایم موجب مجازات سلب حیات مدت بازداشت موقت از دو سال و در سایر جرایم از یک سال تجاوز نمی کند.

ماده ۲۴۲ ق.آ.د.ک - هرگاه در جرایم موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ) و (ت) ماده (۳۰۲) این قانون تا دو ماه و در سایر جرایم تا یک ماه به علت صدور قرار تأمین، متهم در بازداشت بماند و پرونده اتهامی او منتهی به تصمیم نهائی در دادسرا نشود، بازپرس مکلف به فک یا تخفیف قرار تأمین است. اگر علل موجهی برای بقای قرار وجود داشته باشد، با ذکر علل مزبور، قرار، ابقاء و مراتب به متهم ابلاغ می شود. متهم می تواند از این تصمیم ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ به دادگاه صالح اعتراض کند. فک یا تخفیف قرار بدون نیاز به موافقت دادستان انجام می شود و ابقاء تأمین باید به تأیید دادستان برسد و در صورت مخالفت دادستان، حل اختلاف با دادگاه صالح است. فک، تخفیف، یا ابقاء بازداشت موقت، باید به تأیید دادستان برسد و در صورت مخالفت دادستان، حل اختلاف با دادگاه صالح است. هرگاه بازداشت متهم ادامه یابد مقررات این ماده، حسب مورد، هر دو ماه یا هر یک ماه اعمال می شود. به هر حال، مدت بازداشت متهم نباید از حداقل مجازات حبس مقرر در قانون برای آن جرم تجاوز

کند و در هر صورت در جرایم موجب مجازات سلب حیات مدت بازداشت موقت از دو سال و در سایر جرایم از یکسال تجاوز نمی‌کند.

تبصره ۱- نصاب حداکثر مدت بازداشت، شامل مجموع قرارهای صادره در دادسرا و دادگاه است و سایر قرارهای منتهی به بازداشت متهم را نیز شامل می‌شود.

تبصره ۲- تکلیف بازپرس به اظهارنظر درباره درخواست متهم، موضوع ماده (۲۴۱) این قانون، در صورتی است که وفق این ماده، نسبت به قرار اظهارنظر نشده باشد.

۱۱۹- در کدامیک از موارد زیر حضور وکیل دارای تابعیت خارجی در دادگاه های نظامی تجویز شده است؟

۱) در کلیه موارد ، به استثنا جرایم عمدی علیه امنیت داخلی و خارجی با موافقت دادستان نظامی استان

۲) در کلیه موارد ، با موافقت رییس سازمان قضایی نیرو های مسلح

۳) در هیچکدام از موارد مشمول صلاحیت دادگاههای نظامی

۴) در صورتی که در تعهدات بین المللی به این موضوع تصریح شده باشد.

ماده ۶۲۶ ق.آ.د.ک - وکلای دارای تابعیت خارجی نمی توانند بای دفاع در دادگاه نظامی حاضر شوند، مگر اینکه در تعهدات بین المللی به این موضوع تصریح شده باشد.

۱۲۰- چنانچه اتهام وارده به متهم در دادسرا منجر به صدور قرار منع یا موقوفی تعقیب شود ، در موارد لزوم پرداخت دیه توسط

بیت المال چه اقدامی صورت میگیرد؟

۱) پرونده بدون کیفرخواست و با دستور دادستان برای صدور حکم مقتضی در مورد دیه به دادگاه صالح ارسال می شود.

۲) دادسرا در این خصوص تکلیفی ندارد و خواهان دیه باید دادخواست مطالبه دیه را به دادگاه حقوقی تقدیم کند.

۳) پرونده بدون کیفرخواست و دستور دادستان برای تعیین تکلیف نزد رییس کل دادگستری استان ارسال می شود.

۴) دیه به دستور مستقیم دادستان محل وقوع جنایت از بیت المال برداشت و پرداخت می شود.

نکته ۲۶۶: در مواردی که دیه باید از بیت‌المال پرداخت شود، پس از اتخاذ تصمیم قانونی راجع به سایر جهات، پرونده به دستور

دادستان برای صدور حکم مقتضی به دادگاه ارسال می‌شود.
